

DET KONGELIGE
ARBEIDSDEPARTEMENT

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Postboks 5 St. Olavs plass
0130 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

11/4348

27.01.2012

Tildelingsbrev for 2012

1	INNLEDNING	4
2	HOVEDMÅL OG PRIORITERTE OPPGAVER I 2012	4
3	MÅL, STYRINGSPARAMETRE OG OPPDRAG SOM SKAL HA HØY OPPMERKSOMHET I 2012	6
3.1	Flere i arbeid og aktivitet og færre på stønad	6
3.2	Et inkluderende arbeidsliv.	11
3.3	Virksomheter med ledige jobber får dekket sitt behov for arbeidskraft	12
3.4	Bidra til at personer med nedsatt funksjonsevne kan ha en aktiv hverdag	13
3.5	Et økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem	14
3.6	Bedre levekårene for de vanskeligst stilte	14

Postadresse

Kontoradresse

Telefon

Velferdspolitisk avdeling

Postboks 8019 Dep

Møllergata 37

22 24 90 90

0030 Oslo

Org no.

Telefaks

983 887 457

22 24 27 68

3.7	Tjenester og informasjon tilpasset brukernes behov	17
3.8	Rett stønad til rett tid	20
3.9	God gjennomføring av reformer/organisasjonsutvikling og effektivitet	23
4	ØVRIGE RAMMER OG RETNINGSLINJER FRA AD	28
4.1	Fellesføringer til underliggende virksomheter	28
4.2	Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen	29
4.3	Rapportering om gjennomføringen av arbeidsmarkedstiltakene	29
4.4	Tilskudd til Bedriftsintern opplæring (BIO)	29
4.5	Samarbeid mellom AD, KD og BLD om ungdom	30
4.6	Samarbeidsavtale mellom KS og AD om styrket samarbeid mellom Arbeids- og velferdsetaten og utdanningsmyndighetene	30
4.7	Nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse	31
4.8	Utenlandsområdet	31
4.9	Arbeidskravet for EØS-borgere	32
4.10	Sikkerhet og beredskap	32
4.11	Lønngarantiordningen	33
4.12	Budsjettanslag og beregninger, beregningsgruppen for folketrygden	34
4.13	Publikasjonen Arbeid og Velferd	34
4.14	Plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering	34
4.15	Handlingsplan ”I tjeneste for Norge”	35
4.16	Prosjekt for å redusere omfanget av ufrivillig deltid	35
5	ØVRIGE RAMMER OG RETNINGSLINJER FRA BLD	35

5.1 Foreldrepenger	35
5.2 Kontantstøtte	36
5.3 Barnebidrag	36
6. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING	36
6.1 Styringsdialogen i 2012	36
6.2 Øvrige møter	37
6.3 Budsjettforslag, strategiske innspill mv.	37
7 BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER	37
7.1 Arbeidsdepartementet	37
7.2 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	46
7.3 Fullmakter	46

VEDLEGG:

Vedlegg 1: Personalfullmakter for 2012

Vedlegg 2: Budsjettfullmakter for 2012

Vedlegg 3: Statistikkrapportering i 2012

Vedlegg 4: Oversikt over rapportering og hyppighet i tilknytning til opplegget for mål og resultatstyring (kap. 3) i 2012

Vedlegg 5: Kalender for styringsdialogen i 2012

1 Innledning

Arbeids- og velferdsetaten har ansvaret for gjennomføringen av sentrale deler av arbeids- og velferdspolitikken. I tillegg til å lede etatens arbeid på dette området, skal Arbeids- og velferdsdirektoratet ivareta oppgaver på sosial- og levekårsområdet. Arbeids- og velferdsetaten har videre ansvaret for forvaltningen av barnebidrag og ytelsene kontantstøtte, barnetrygd og foreldrepenger for Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Arbeids- og velferdsetaten skal utføre oppgaver på helserefusjonsområdet for Helse- og omsorgsdepartementet basert på omforent tjenesteavtale mellom Arbeids- og velferdsdirektoratet og Helsedirektoratet.

Arbeidsdepartementet viser til Prop. 1 S (2011-2012) Arbeidsdepartementet og Prop. 1 S (2011-2012) Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet samt Innst. 15 S (2011-2012) og Innst. 14 S (2011-2012) og stiller i dette tildelingsbrevet midler til rådighet for Arbeids- og velferdsdirektoratet, og gir samtidig rammer og retningslinjer for Arbeids- og velferdsdirektoratet og Arbeids- og velferdsetatens virksomhet i 2012. Omtalen i budsjettproposisjonene skal være utgangspunktet for gjennomføringen av politikken i 2012 sammen med de presiseringer og retningslinjer som gis i dette brevet. Der ikke annet er skrevet, legges det til grunn at den løpende virksomheten videreføres.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har et selvstendig ansvar for å informere departementet dersom det er risiko for vesentlige avvik i gjennomføringen av politikken, i planer som er avtalt med departementet, eller i virksomheten forøvrig. Dersom direktoratet vurderer at det er uklarheter i de rammene og retningslinjene som formidles til direktoratet, har direktoratet et selvstendig ansvar for å ta dette opp med departementet.

2 Hovedmål og prioriterte oppgaver i 2012

I det følgende fremgår prioriterte oppgaver for Arbeids- og velferdsetaten og Arbeids- og velferdsdirektoratets ansvar på sosial- og levekårsområdet i 2012. Prioriteringene er fulgt opp videre i tildelingsbrevet gjennom styringsparametre og rapporteringskrav under de aktuelle delmålene.

I utformingen av tildelingsbrevet for 2012 har det vært en gjennomgang av styringsparametre og rapporteringskrav under de ulike delmålene med sikte på å finne parametre som best mulig kan måle resultatene av etatens og direktoratets virksomhet. Siden datagrunnlaget ofte begrenser muligheten til å kunne etablere gode styringsparametre på kort sikt, vil dette arbeidet også ha et langsiktig perspektiv. Departementet vil komme tilbake til oppfølgingen i eget brev.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal innrette den samlede innsatsen i 2012 slik at den bygger opp under hovedmålene for arbeids- og velferdspolitikken slik disse er gjengitt i Prop. 1 S (2011-2012) Arbeidsdepartementet og Prop. 1 S (2011- 2012) Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, samt målene for NAV- reformen og pensjonsreformen.

Det er ved inngangen til 2012 betydelig uro i internasjonal økonomi. Selv om Norge har klart seg godt gjennom det sterke tilbakeslaget i kjølvannet av finanskrisen, og er inne i en konjunkturoppgang, med økonomisk vekst og økende sysselsetting, kan uroen internasjonalt få negative konsekvenser også for norsk økonomi. Dersom konsekvensene av uroen skulle bre

seg til norsk økonomi må Arbeids- og velferdsdirektoratet ha beredskap og raskt kunne omprioritere ressurser innenfor sitt forvaltningsområde.

Arbeids- og velferdsetaten skal i 2012 gi *høy prioritet til videreføringen av det systematiske forbedringsarbeidet*. Arbeids- og velferdsetaten skal arbeide for å utvikle en effektiv forvaltning som kan møte brukerne med en helhetlig innsats, riktige virkemidler, aktiviteter og ytelser. Det er avgjørende at brukerne får de ytelser, tjenester og tiltak de har behov for så raskt som mulig. Dette krever utvikling og løpende forbedringsarbeid på alle nivåer i etaten. Utviklingsplaner og tiltak skal ha et langsiktig og helhetlig perspektiv for å sikre gradvise forbedringer. Viktige verktøy vil være virksomhetsstrategien, utviklingen av et helhetlig kvalitetssystem, strategier og handlingsplaner for internkontrollarbeidet samt den forestående IKT-moderniseringen.

Med et betydelig antall personer i yrkesaktiv alder utenfor arbeidslivet er det sentralt at arbeids- og velferdsforvaltningen gir *god og helhetlig bistand til brukerne slik at disse gis mulighet til arbeid og aktivitet*.

Som angitt i Prop. 1 S (2011-2012) Arbeidsdepartementet, vil de tre viktigste innsatsområdene for Arbeids- og velferdsetaten i 2012 være *oppfølgingsarbeidet, ytelsesforvaltningen og IKT-moderniseringen*. Viktige innsatsområder for sosial- og levekårsområdet vil i 2012 være tiltakene mot fattigdom, herunder kvalifiseringsprogrammet, samt kompetanse- og kvalitetsutvikling i de sosiale tjenestene.

Oppfølgingsarbeidet

Oppfølgingsarbeidet i etaten har gradvis blitt bedre ved at det er flere som får oppfølging enn tidligere. Oppfølgingen blir for mange også satt inn på et tidligere tidspunkt. Det er likevel fortsatt for mange som ikke får den oppfølgingen de skal ha og med tilstrekkelig kvalitet. Det er en sentral oppgave for Arbeids- og velferdsdirektoratet å sikre at NAV-kontorenes *oppfølging av brukerne* forbedres ytterligere i 2012. Dette krever både forbedringer i etatens tjenesteproduksjon og iverksetting av tiltak for å styrke kompetanse og kvalitet innenfor de sosiale tjenestene i NAV-kontorene. Forbedring av Arbeids- og velferdsetatens oppfølging av brukere med sikte på arbeid og aktivitet vil også måtte ha et perspektiv utover de tiltak som prioriteres i 2012. Arbeids- og velferdsetaten skal derfor utarbeide en langsiktig plan for å konkretisere hvordan etaten gradvis skal forbedre måloppnåelsen i oppfølgingsarbeidet

Arbeids- og velferdsetatens oppfølgingsressurser skal settes inn mot brukere som har størst behov for bistand. Brukerne skal tilbys gode arbeidsrettede tjenester ved NAV-kontorene med vekt på aktiv jobbsøking og formidling til arbeid. I 2012 skal Arbeids- og velferdsetaten sette i verk en egen *Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne*. Strategien skal forsterke innsatsen rettet mot delmål 2 i IA-avtalen om å øke yrkesdeltakelsen blant personer med nedsatt funksjonsevne.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal både gjennom etatens oppfølgingsaktiviteter og ansvaret for sosial- og levekårsområdet, stimulere til arbeid og deltakelse for vanskeligstilte grupper. Dette vil være viktige bidrag for å styrke innsatsen mot fattigdom.

Ytelsesforvaltningen

Arbeidet med å *reduere saksbehandlingstidene og sikre god kvalitet i ytelsesforvaltningen* skal fortsette i 2012 i tråd med de langsiktige planene som er lagt. Strategiene som er lagt for gradvise forbedringer i ytelsesforvaltningen, skal følges opp av handlingsplaner også i 2012 for å sikre at forbedringsarbeidet fortsetter. Det skal legges vekt på å sikre god balanse

mellom hensynet til kvalitet og kontroll mot hensynet til rask saksbehandling og utbetaling av ytelser.

Som ledd i utviklingen av det helhetlige kvalitetssystemet, skal Arbeids- og velferdsetaten fortsette arbeidet med å utvikle et system som gjør det mulig å måle og rapportere om status og utviklingen i kvaliteten i ytelsesforvaltningen, herunder etablere kvalitetsindikatorer og fastsette kvalitetsmål.

IKT-moderniseringen

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal gjennomføre en større satsing for å *modernisere IKT* i Arbeids- og velferdsetaten. Programmet for IKT-modernisering skal bidra til en enhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, bedre tjenester for brukeren og bedre tjenester overfor sentrale samarbeidspartnere. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal gjennomføre forberedelser i programmet og linjen som sikrer at organisasjonen er godt forberedt for oppstart av programmet. Forutsatt at KS2 blir godkjent, tas det sikte på prosjektgjennomføring fra 2. halvår 2012.

3 Mål, styringsparametre og oppdrag som skal ha høy oppmerksomhet i 2012

Delmålene strukturerer den videre teksten i tildelingsbrevet. De viktigste prioriteringene i 2012 for Arbeids- og velferdsetaten og Arbeids- og velferdsdirektoratet reflekteres i omtalen under de ulike delmålene, samt i valg av styringsparametere og rapporteringskrav. Departementet vil understreke at de mål og styringsparametre som fremgår i tildelingsbrevet, ikke er uttømmende for alle deler av Arbeids- og velferdsetatens eller Arbeids- og velferdsdirektoratets virksomhet.

Styringsparametere og/eller krav til rapportering skal så langt det er mulig relateres til samme tidspunkt eller periode året før og utviklingen siden forrige rapportering. Ved rapporteringen skal det under de enkelte punkter legges vekt på en analytisk og drøftende tilnærming til saksfeltet der bl.a. utfordringer og konsekvenser av tiltak som etaten har satt i verk eller planlegger å sette i verk, kommer fram.

Under enkelte delmål følger det også spesifikke oppdrag og evalueringer. Etaten skal, hvis ikke annet er angitt, rapportere i årsrapporten på status og eventuelle resultater av oppdrag og evalueringer som gjennomføres i løpet av 2012.

I vedlegg 3 fremgår krav til statistikkrapportering. En del av statistikken er enda ikke utviklet. Departementet vil i samråd med direktoratet foreta en prioritering av videre utvikling av statistikk. Departementet vil også i denne dialogen komme tilbake til rapporteringshyppigheten i statistikkvedlegget.

3.1 Flere i arbeid og aktivitet og færre på stønad

Arbeids- og velferdsetaten skal bidra til å få flere i arbeid og færre på stønad ved å tilby gode arbeidsrettede tjenester og god bistand til brukerne, både enkeltpersoner og arbeidsgivere. Individuelt tilpasset oppfølging for personer som er i ferd med eller allerede står utenfor arbeidsmarkedet er et vesentlig element i dette arbeidet. Fokus på markedsarbeid er viktig for å sikre en god gjennomføring av arbeidsmarkedspolitikken.

Behovs- og arbeidsevnevurderingene skal, sammen med behovet i arbeidsmarkedet, gi grunnlag for å tilpasse tiltak og tjenester til brukernes behov. Det skal iverksettes tiltak som kan øke kvaliteten på arbeidsevnevurderinger, jf. blant annet anbefalinger fra evalueringen av arbeidsevnevurderinger. Direktoratet skal legge til rette for reell brukermedvirkning og en kvalitativt god avklaring. Det skal legges til rette for en best mulig tilpasning av de arbeidsrettede tiltakene til behovene for den enkelte og etterspørselen i arbeidsmarkedet.

Arbeids- og velferdsetaten skal i samarbeid med kommunene også legge til rette for at personer som mottar økonomisk stønad fra kommunen, herunder kvalifiseringsprogram og deltakere i introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere, skal komme i arbeid. Dette fordrer et systematisk samarbeid med kommunene og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Når det gjelder rehabilitering i kriminalomsorgen, forutsettes det at etaten viderefører sitt samarbeid med andre aktører om rehabilitering av innsatte, jf tilbakeføringsgarantien. Departementet forutsetter også at støtten til prosjektet TAFU - ”tilbakeføring gjennom arbeid, fritid og utdanning” videreføres i 2012, jf pkt 7.1.4.

Forbedring av Arbeids- og velferdsetatens oppfølging av brukere med sikte på arbeid og aktivitet vil måtte ha et perspektiv utover de tiltak som prioriteres i 2012. Arbeids- og velferdsetaten skal derfor utarbeide en langsiktig plan for å konkretisere hvordan etaten gradvis skal forbedre måloppnåelsen i oppfølgingsarbeidet (jf. omtalen i kap. 2 og delmål 3.9).

3.1.1 Arbeidssøkere

Arbeidssøkere skal sikres god oppfølging for å gi overgang til ordinært arbeidsliv. De som har stort bistandsbehov skal gis tett oppfølging. Blant de som har behov for arbeidsrettede tiltak skal ungdom, langtidsledige og innvandrere prioriteres. Ungdomsgarantien, langtidsledighetsgarantien og oppfølgingsgarantien videreføres. Arbeids- og velferdsetaten skal sørge for god oppfølging av tiltaksdeltakere, herunder innvandrere.

Etaten skal vektlegge god planlegging og styring av forvaltningens bruk av arbeidsmarkedstiltak. Utviklingen både i antall gjennomførte tiltaksplasser og bruk av midler skal følges tett, jf. punkt 4.3 om rapportering om gjennomføringen av arbeidsmarkedstiltakene i 2012.

Kravene om yrkesmessig og geografisk mobilitet i dagpengeregelverket skal praktiseres konsekvent.

Fra 1. januar 2012 skal enslige forsørgere som mottar overgangsstonad oppfylle krav om yrkesrettet aktivitet for å beholde overgangsstonaden når det yngste barnet fyller ett år, mot tidligere tre år. Dette gjelder for nye tilfeller. Arbeids- og velferdsetaten skal stimulere til arbeid og aktivitet for denne gruppen, slik at stønadsmottakeren så raskt som mulig kan bli i stand til å forsørge seg selv ved eget arbeid. Dette krever særskilt oppfølging og god hensiktsmessig informasjon fra etatens side, særlig av dem som registrerer seg som arbeidssøkere. For personer med minoritetsbakgrunn, hvor norskkunnskaper kan utgjøre et hinder for å komme i arbeid, skal det vurderes å gi tilpasset norskopplæring. Norskopplæring kan gis i kombinasjon med andre tiltak. Som regel vil dette være AMO-kurs, hvor norskopplæring inngår som ett av elementene i kurset.

Særreglene for eldre dagpengemottakere ble avvirket med virkning fra 1. januar 2011. Personer som pr. 1. januar 2011 mottok dagpenger, og som hadde fylt 63 år, kunne likevel motta dagpenger etter særreglene i en overgangsperiode frem til 1. januar 2012, for å få tid til å innrette seg etter endringen, jf. statsbudsjettet for 2011. Denne utvides ytterligere til 1. juli

2012, jf. behandlingen av statsbudsjettet for 2012. I forbindelse med statsbudsjettet for 2012 ble langtidsledighetsgarantien utvidet til å inkludere overgangstilfellene. Det innebærer en garantiutvidelse knyttet til personer som har vært delvis ledige de siste seks månedene og som ved utgangen av 2011 fremdeles mottar dagpenger etter overgangsordningen som avvikles fra 1. juli 2012.

Styringsparametere:

- Andel arbeidssøkere med overgang til arbeid.
- Andel arbeidssøkere med oppfølging siste 3 måneder.

Rapportering:

- Det skal tertialvis gis en samlet vurdering/analyse av situasjonen på arbeidsmarkedet, herunder en vurdering av utfordringer i og effekten av etatens arbeid overfor arbeidssøkere, samt en vurdering av strategier og tiltak for å møte utfordringene. Det skal redegjøres særskilt for ungdom, innvandrere og langtidsledige herunder om ungdomsgarantien, langtidsledighetsgarantien og oppfølgingsgarantien. Redegjørelsen skal blant annet bygge på statistikk som beskrevet i vedlegg 3.
- Det skal redegjøres for aktivitet blant mottakere av overgangsstønad med yngste barn på hhv. under ett år, over fylte ett år, og over fylte tre år. Redegjørelsen skal skille mellom mottakere med og uten aktivitetskrav, jf. krav om aktivitet fra yngste barn fyller ett år fra 1. januar 2012 for nye tilfeller. Aktive mottakere skal fordeles på arbeid, utdanning og tilmeldt Arbeids- og velferdsetaten som arbeidssøker. Det skal også gjøres rede for utviklingen i gjennomsnittlig stønadsperiode.
- Det skal rapporteres særskilt på overgangsordningen for eldre dagpengemottakere, herunder på hvilken innsats etaten setter inn mot personer som er omfattet av overgangsordningen, og som er i fare for å stå uten pensjon/ikke ha inntektsgivende arbeid/uten stønad fra Arbeids- og velferdsetaten.

Oppdrag:

- Arbeidet med å utarbeide statistikk med grunnlag i registrering av overgang til jobb mv. (6 mnd og 18 mnd) etter avslutning av arbeidsmarkedstiltak både blant arbeidssøkere og personer med nedsatt arbeidsevne, skal videreføres i 2012.

3.1.2 Sykmeldte

Bedre og tidligere oppfølging av sykmeldte skal bidra til at flest mulig opprettholder sitt arbeid og inntektsgrunnlag. Etatens oppfølgingsarbeid overfor sykmeldte skal bedres i forhold til 2011.

Utgangspunktet for Arbeids- og velferdsetatens oppfølgingsarbeid overfor sykmeldte er gjeldende bestemmelser i folketrygdloven. Innføring av nye regler for sykefraværsoppfølgingen 1. juli 2011 har gitt etaten nye oppgaver. Samtidig har etaten fått ansvaret for å følge opp om arbeidsgivere, arbeidstakere og sykmeldere oppfyller sine lovpålagte plikter. Rapporteringpunktene i sykefraværsoppfølgingen utvides for å dekke nye oppfølgingsaktiviteter og for å rapportere på oppfølging av nytt sanksjonsregime.

Etaten har ansvar for at alle sykmeldte med behov for oppfølging blir innkalt til dialogmøte 2. Flest mulig av dialogmøtene skal avholdes før 26 uker. Etaten skal legge vekt på at tiltak

settes inn tidlig i stønadsforløpet når det er hensiktsmessig. Tiltak i regi av etaten bør først vurderes etter at alle tiltak hos nåværende arbeidsgiver er prøvd.

Etaten har ansvar for å innkalle til dialogmøte 3 dersom arbeidstaker, arbeidsgiver, sykmelder eller Arbeids- og velferdsetaten krever at det skal avholdes et nytt dialogmøte.

Implementeringen av tiltakene som ble innført fra 1. juli 2011, stiller store krav til alle aktører i arbeidet med å følge opp sykmeldte. Det må forventes at det i 2012 vil være utfordrende for alle parter å følge opp sine lovpålagte plikter.

Styringsparameter:

- Andel dialogmøter som er gjennomført for sykmeldte (med behov for dialogmøte) skal økes fra nivået i 2011, herunder andelen med dialogmøter som gjennomføres innen 26 uker.

Rapportering:

- Det skal redegjøres for Arbeids- og velferdsetatens oppfølging av sykmeldte og en vurdering av utfordringer i og effekten av etatens arbeid med denne gruppen, samt en vurdering av strategier og tiltak for å møte utfordringene. Redegjørelse må også omfatte samarbeidet med andre aktører i sykefraværsoppfølgingen (arbeidsgivere, sykmeldere). Redegjørelsen skal bl.a. bygge på statistikk som beskrevet i vedlegg 3.
- Etaten skal rapportere om oppfølgingen av sykmeldte uten arbeidsgiver, herunder om sykmeldte uten arbeidsgiver som får oppfølging innen de lovbestemte oppfølgingspunkter.

Oppdrag:

- Etaten skal stille data til disposisjon som skal inngå i evaluering av IA- avtalen som gjennomføres av SINTEF Helse.
- Etaten har i 2011 gjennomført en evaluering av hva som skjer med sykmeldte etter gjennomføring av dialogmøte 2. Etaten skal i årsrapporten for 2012 oppdatere rapporteringen basert på data fra 2012. Rapporten må omfatte hva som skjer etter gjennomføring av dialogmøte 2 og 3.

3.1.3 Personer med nedsatt arbeidsevne

Personer med nedsatt arbeidsevne skal få en tidlig vurdering av sitt bistandsbehov. Det skal i 2012 fastsettes minst to oppfølgingstidspunkt i året for mottakere av arbeidsavklaringspenger med nedsatt arbeidsevne. Personer med nedsatt arbeidsevne som har behov for arbeidsrettet bistand, skal få tilbud om nødvendig og hensiktsmessig tiltak så raskt som mulig. Innenfor rammen av arbeidsmarkedstiltakene skal personer under 30 år med nedsatt arbeidsevne, være en prioritert gruppe, herunder målgruppen for Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne. Dette er et ledd i regjeringens arbeid for å redusere tilgangen av unge uføre, og skal også bidra til å støtte opp under realiseringen av delmål 2 i IA- avtalen om et mer inkluderende arbeidsliv. Arbeids- og velferdsetaten skal også sikre at arbeidsmarkedstiltak i tilstrekkelig grad er tilgjengelig for og tilpasset deltakerne på kvalifiseringsprogram. Det skal arbeides systematisk for å redusere ventetiden før tiltak. For å bidra til at flere personer med redusert funksjonsevne kommer i jobb, og/eller blir værende i arbeid skal etaten bruke tilretteleggingsgarantien.

Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne skal iverksettes fra starten av 2012. Hovedmålgruppen i strategien er unge under 30 år som har mottatt arbeidsavklaringspenger i mer enn ett år, samt arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne under 30 år i overgangen mellom utdanning og arbeid som har behov for arbeidsrettet bistand. For målgruppen er det viktig med rask og grundig behovs- og arbeidsevneavklaring. Andelen med oppfølgingsvedtak og aktivitetsplan i målgruppen skal til enhver tid være høy. Personer i målgruppen som har behov for arbeidsrettet bistand, skal prioriteres ved tildeling av tiltaksplass. Dette skal primært være plasser innenfor ordinært arbeidsliv. For personer som i 2012 begynner i et tiltak, eller som kommer i arbeid og har behov for ulike oppfølgings- og tilretteleggingstiltak, skal ordningen tilretteleggingsgarantier med en kontaktperson i Arbeids- og velferdsetaten benyttes.

Styringsparametere:

- Andel personer med nedsatt arbeidsevne med overgang til arbeid, herunder andel i målgruppen for jobbstrategien når statistikken er tilgjengelig.
- Andel personer med nedsatt arbeidsevne med oppfølging siste 6 måneder.
- Andel mottakere av arbeidsavklaringspenger som har oppfølgingsvedtak (§14a) og godkjent aktivitetsplan, herunder andel i målgruppen for jobbstrategien.

Rapportering:

- Det skal redegjøres for Arbeids- og velferdsetatens innsats for personer med nedsatt arbeidsevne og gis en vurdering av utfordringer i og effekten av etatens arbeid med denne gruppen, samt en vurdering av strategier og tiltak for å møte utfordringene. Redegjørelsen skal blant annet bygge på statistikk som beskrevet i vedlegg 3.
- Det skal redegjøres for iverksetting av jobbstrategien, herunder gjennomførte kurs, fag- og kompetanseutviklingsprosjekter, arbeidsgiverkontakt og annen relevant aktivitet. Det skal også rapporteres om erfaringene med egne øremerkede stillinger som hhv. fylkeskoordinatorer og arbeidslivscoacher ved fylkenes arbeidslivsentre og om brukermedvirkning/dialogen mellom direktorat og funksjonshemmedes organisasjoner, i tilknytning til jobbstrategien.
- Det skal redegjøres for erfaringer med forsøkene med funksjonsassistanse, mentor, tilretteleggingstilskudd for arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne og arbeids- og utdanningsreiser samt bruken av tilretteleggingsgaranti med kontaktperson i Arbeids- og velferdsetaten. Det skal generelt rapporteres om tiltaksarbeidet overfor målgruppen i jobbstrategien.
- Det skal redegjøres per 1. tertial om planlegging av overgang til ny betalingspraksis for tiltakene avklaring, arbeidspraksis og varig tilrettelagt arbeid i skjermet sektor, herunder fylkenes planer for samtaler mellom NAV lokalt og tiltaksarrangører, bl.a. om behovet for tiltak i de ulike fylkene. Det skal også redegjøres i tertialrapporten om informasjonsrutiner ved ledige plasser, og tilrettelegging av data for rapportering på avvik mellom faktiske og bestilte plasser.
- Avvik mellom antall avtalte og faktiske gjennomførte plasser for tiltakene arbeidspraksis, avklaring og varig tilrettelagt arbeid i skjermet sektor. Det bes om rapportering for 2. og 3. tertial.
- Det skal redegjøres for utviklingen blant VTA- deltakere basert på blant annet statistikk som beskrevet i vedlegg 3.

- Det skal redegjøres for deltakelse i kvalifiseringsprogram med arbeidsmarkedstiltak i regi av Arbeids- og velferdsetaten.

Oppdrag:

- Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i 2012 skal videreutvikle statistikk over målgruppen i jobbstrategien, mottakere av arbeidsavklaringspenger og personer med nedsatt arbeidsevne, herunder andel med nedsatt arbeidsevne med behov for arbeidsrettet bistand. Departementet vil komme tilbake til oppdraget i eget brev.

3.2 Et inkluderende arbeidsliv.

Arbeids- og velferdsetaten skal bidra i arbeidet med å hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. NAV Arbeidslivssenter har gjennom IA-avtalen fått et viktig oppdrag i å støtte opp under IA-virksomhetenes egen innsats for å forebygge sykefravær og overgang til passive trygdeordninger. Arbeids- og velferdsetatens innsats skal omfatte både bistand, støtte og veiledning til virksomhetenes forebyggende arbeid, samt veiledning og rådgiving til personer i forbindelse med tilrettelegging for å kunne fortsette i arbeidslivet.

Arbeids- og velferdsetaten skal ha en samlet og integrert innsats for å bidra til å redusere sykefraværet både mot den som er sykmeldt (jf. delmål 3.1), mot virksomhetene og mot sykmeldende behandler.

Arbeidslivssentrene skal bidra til at sykmeldte kommer raskere tilbake i arbeid gjennom systemrettet veiledning og bistand mot IA-virksomheter. Departementet legger til grunn at NAV-kontorene har et hovedansvar for planlegging og gjennomføring av dialogmøte 2. For å bedre kvaliteten på det systemrettede arbeidet, legger departementet til grunn at arbeidslivssentrene deltar på enkelte av dialogmøtene for arbeidstakere i IA-virksomheter.

Arbeidslivssentrene skal gi veiledning og bistand innen alle IA-avtalens operative delmål. Arbeid for å redusere sykefraværet skal fortsatt tillegges særlig vekt, og virksomheter med høyt og/eller stigende sykefravær skal prioriteres i oppfølgingsarbeidet. Arbeidet skal foretas i samarbeid med arbeidsmiljømyndighetene og arbeidslivets parter på regionalt nivå. I rolledokumentet er det presisert hvilke tjenester fra NAV Arbeidslivssenter som skal være tilgjengelige i ethvert fylke overfor alle IA-virksomheter.

Den etablerte samhandlingen mellom Arbeids- og velferdsetaten, Petroleumstilsynet og Arbeidstilsynet skal nå inngå som en fast del av det løpende arbeidet. Det skal legges vekt på å følge opp samhandlingen om forebygging og oppfølging av sykefravær. Arbeids- og velferdsdirektoratet bes å samordne rapportering vedrørende samarbeidet med Petroleumstilsynet og Arbeidstilsynet.

Styringsparameter:

- Andel IA-virksomheter med fast kontaktperson.

Rapportering:

- Det skal rapporteres om Arbeidslivssentrenes oppfølging av IA-avtalen.
- Det skal redegjøres for erfaringer med og effekten av bruk av tiltak rettet mot IA-virksomhetene og øvrige virkemidler som følger av IA-avtalen, herunder tiltak knyttet til samhandling med fastlegene. Etaten skal rapportere på antall tilgjengelige IA-plasser og andel anvendte IA-plasser. Det skal også rapporteres om status for gjennomføring av kompetansepakken for arbeidslivet *Ses i morgen* og

Arbeidsgiverlos. Det skal generelt rapporteres på arbeidslivssentrene oppfølging av alle IA-avtalens delmål.

Oppdrag:

- Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i 2012 vurdere videreutviklingen av styringsinformasjon fra arbeidslivssentrene innsats. Departementet vil i samråd med direktoratet vurdere behovet for nye/endrede styringsparametere og rapportering for arbeidslivssentrene i 2013.

3.3 Virksomheter med ledige jobber får dekket sitt behov for arbeidskraft

Etaten skal ha god kunnskap om arbeidsgivers behov og om arbeidsmarkedet lokalt, regionalt og nasjonalt slik at det kan legges til rette for effektiv formidling av arbeidskraft. Som ledd i tiltaks- og formidlingsarbeidet skal Arbeids- og velferdsetaten holde god kontakt med arbeidsgivere og bygge opp nødvendig bransjekunnskap. Rask og målrettet rekrutteringsbistand skal gis til arbeidsgivere som ber om det.

For å bistå arbeidsgiverne med å fylle ledige stillinger skal etaten mobilisere arbeidskraftressursene som finnes blant de registrerte ledige og undersysselsatte. Etaten skal videre yte bistand til arbeidsgivere som ønsker å rekruttere utenlandsk arbeidskraft fra EØS-/EFTA-området gjennom EURES, bl.a. gjennom å kunngjøre ledige stillinger samtidig innenlands og i EØS-/EFTA-området. I den grad det er mangel på kvalifisert arbeidskraft, skal etaten også tilrettelegge for at bedrifter og virksomheter kan rekruttere arbeidskraft fra tredjeland på en enkel og effektiv måte når behovet ikke kan dekkes innenlands eller i EØS-/EFTA-området,

Dersom arbeidstakere fra land utenom EØS-/EFTA-området ikke kommer inn under en kvote, skal etaten foreta individuell arbeidsmarkedsmessig vurdering ved arbeidsforholdet. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal fastsette kvoten for sesongarbeid innenfor jordbruks- og skogbruksnæringen og bistå Utlendingsdirektoratet når det gis retningslinjer om ordningen med kvoter.

Arbeids- og velferdsetaten skal videreføre sitt samarbeid med servicesentrene for utenlandske arbeidstakere i Oslo, Kirkenes og Stavanger ut fra lokale behov og med lokale tilpasninger.

Styringsparameter:

- Andel stillinger meldt til Arbeids- og velferdsetaten med tilvisning.

Rapportering:

- Andel stillinger som er meldt til Arbeids- og velferdsetaten, dvs. summen av tilgangen direkte meldte stillinger og stillinger registret av bedriftene selv på nav.no i andel av tilgang stillinger totalt (dvs. markedsandel).
- Det skal gis en oppsummering av bistanden gitt av EURES. Oppsummeringen skal bl.a. baseres på antallet arbeidsgivere som har fått rekrutteringstjenester og anslag på omfanget av rekrutterte arbeidstakere fra utlandet.

Oppdrag:

- På bakgrunn av forslag i St.meld. nr. 18 (2007-2008) Arbeidsinnvandring og brev datert 30.09.2011 om etablering av nettveiviser rettet mot arbeidsinnvandring og

tjenesteimport skal det iverksettes en nettveiviser rettet mot arbeidsinnvandring og tjenesteimport i 2012.

- Departementet viser til brev datert 19. september 2011 om etablering av et pilotprosjekt knyttet til arbeidsinnvandring fra tredjeland og utenriktjenesten. Pilotprosjektet skal iverksettes i 2012.

3.4 Bidra til at personer med nedsatt funksjonsevne kan ha en aktiv hverdag

Hjelpemiddelsentralene og bilsentrene yter tjenester til ulike brukergrupper med høyst forskjellige behov, avhengig av type og grad av funksjonsnedsettelse, alder, levekår og oppfølgingsbehov. Arbeids- og velferdsetaten har det overordnede ansvaret for forvaltning av de fleste hjelpemidler for personer med varige funksjonsnedsettelser.

Arbeids- og velferdsetaten skal sørge for at personer med redusert funksjonsevne får rett hjelpemiddel og nødvendig tilpasning av hjelpemidlet innen rimelig tid. Hjelpemidler og tilrettelegging til barn og unge skal prioriteres. Det gjelder også hjelpemidler og tilrettelegging til arbeid og utdanning.

Det skjer en rask utvikling hva gjelder tilgjengelige produkter og hjelpemidler på dette feltet. Arbeids- og velferdsdirektoratet forventes å bidra med innspill til departementet i den videre utviklingen av hjelpemiddelområdet, herunder bruk av ny teknologi.

Bilområdet ble omorganisert fra 2009, og det er etablert fem bilsentre. Per i dag er kun ett av sentrene fullverdig etablert. Departementet legger vekt på at de øvrige fire bilsentrene skal bli fullverdig etablert innen rimelig tid.

Styringsparametere:

- Andel hjelpemiddelsaker som behandles innen normert tid.
- Saksbehandlingstidene på stønad til bil skal være ihht normert tid innen utgangen av 2. tertial 2012.

Rapportering:

- Det skal redegjøres for hjelpemiddelsentralenes arbeid, herunder for utfordringer i arbeidet samt en vurdering av strategier og tiltak for å møte utfordringene. Det skal i årsrapporten gis en redegjørelse for hjelpemiddelsentralenes innsats med hensyn til kompetanse-, rådgivnings- og veiledningsoppgavene overfor brukere og samarbeidspartnere. Det skal også gis en redegjørelse for utviklingen i klagesaker, samt omgjøringer av slike saker.
- Det skal gis en redegjørelse for hvordan de nye bilsentra fungerer, blant annet basert på statistikk om utvikling i saksbehandlingstid og antall saker til behandling, samt annen tilgjengelig informasjon. Senest i forbindelse med rapporteringen for 1. tertial skal det foreligge en plan for når de fire øvrige bilsentrene er fullverdig etablert
- Det skal i årsrapporten gis en redegjørelse for hvordan tolketjenestene er gjennomført. Dette omfatter bl.a. en beskrivelse av andel gjennomførte oppdrag i forhold til bestilte oppdrag. Eventuelle utviklingsoppgaver bes omtalt og effekten av disse skal vurderes.
- Etaten skal i virksomhetsrapporten for 1. tertial 2012 gi en redegjørelse for status for forsøket med servicehund.

- Etaten skal i tråd med tidligere redegjørelser, følge med i utviklingen når gjelder konsekvenser av vedtak om fjerning av ordinært datautstyr. Det bes om en vurdering i virksomhetsrapporten for 1. tertial 2012.

Oppdrag:

- Etaten skal følge opp eventuelle vedtak og oppdrag knyttet til oppfølgingen av forslag i NOU 2010:5. Det inkluderer ev. oppfølging av utredning knyttet til forvaltning av ansvaret for høreapparater og ortopediske hjelpemidler.

Evalueringer:

- Etaten skal bistå departementet i forbindelse med evaluering av regelverket for rett til bilstønad. Dette innebærer blant annet å bistå i planleggingen av evalueringen, fremskaffelse av statistikk og annen type data, samt medvirke til å identifisere ansatte og brukere som eventuelt skal intervjues.

3.5 Et økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem

Arbeids- og velferdsdirektoratet har et hovedansvar for å forvalte det nye regelverket for alderspensjon på en god måte. I 2012 og fremover vil det fortsatt være en sentral oppgave for etaten å gi god informasjon om pensjonssystemet og pensjonsreformen. Den enkelte skal få best mulig oversikt over sine opptjente pensjonsrettigheter, og rett pensjon skal utbetales til rett tid. Vi viser til nærmere omtale under delmålene 3.7-3.9.

Departementet viser videre til det pågående arbeidet med å utarbeide nytt regelverk for tilskudd til pensjonistenes organisasjoner. Arbeids- og velferdsdirektoratet må i 2012 kunne bistå og forberede implementeringen av nytt regelverk på området.

For å belyse virkningene av pensjonsreformen, har departementet behov for statistikkrapportering fra direktoratet, jf. vedlegg 3. Det forutsettes at direktoratet bidrar til å videreutvikle rapporteringen i samråd med departementet. Direktoratet må også være forberedt på å bidra med statistikk mv. til evalueringen av pensjonsreformen, og eventuelle andre prosjekter på pensjonsområdet.

Departementet ber om å bli varslet i forkant når direktoratet publiserer ny statistikk om alderspensjon på www.nav.no slik at departementet til en hver tid er godt kjent med den seneste utviklingen på pensjonsområdet, herunder utviklingen i antall tidligpensjonister mv.

Oppdrag:

- Foreløpig statistikk for 2011 viser at mange under 67 år tar ut alderspensjon fra folketrygden samtidig som de fortsetter i arbeid. Det bes om at direktoratet i løpet av 2012 gjennomfører en spørreundersøkelse om uttak av tidligpensjon. Undersøkelsen bør bl.a. ta sikte på å avdekke hvilke faktorer som har vært viktig for beslutningen om å ta ut tidlig alderspensjon samtidig som man fortsetter i arbeid. Departementet vil bidra i finansieringen av oppdraget.

3.6 Bedre levekårene for de vanskeligst stilte

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal innenfor sitt ansvarsområde bidra til Regjeringens arbeid med å redusere ulikheter i levekår, utjevne økonomiske og sosiale forskjeller og bekjempe fattigdom i tråd med bl.a. Meld. St. 30 (2010-2011) Fordelingsmeldingen og Handlingsplan

mot fattigdom. Direktoratets bidrag til dette arbeidet omfatter innsats innenfor alle hovedmål og må sees i sammenheng med de øvrige delmål i tildelingsbrevet.

Direktoratets ansvar på dette området omfatter følgende løpende oppgaver:

- tolke og forvalte lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen på vegne av departementet, informere, gi råd og veiledning, revidere og utvikle lovverk
- vurdere forhold som påvirker levekår og utviklingen i de sosiale tjenestene i og utenfor arbeids- og velferdsforvaltningen, gi råd og veiledning om strategier og tiltak overfor sentrale myndigheter, kommuner, fylkeskommuner, frivillige organisasjoner og befolkningen, samt sammenstille kunnskap og erfaringer i faglige spørsmål og opptre nasjonalt normerende
- iverksette og følge opp regjeringens planer og tiltak på sosial- og levekårsområdet og se disse i sammenheng
- gi innspill til embetsoppdrag til fylkesmannen knyttet til oppgaver på Arbeidsdepartementets område
- være klageinstans for vedtak der Fylkesmannen er førsteinstans i behandlingen av saker som gjelder forskerinnsyn i taushetsbelagt materiale.

Kommunene har i henhold til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen ansvar for å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet, samt bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Direktoratet skal gjennom kompetansehevende og tiltretteleggende tiltak bidra til at kommunene ivaretar dette ansvaret på en god måte.

Direktoratet skal følge opp og gi råd og veiledning til fylkesmenn og kommuner om forhold som avdekkes av Helsetilsynet som har betydning for levekårsområdet.

Fylkesmannen skal etter oppdrag fra direktoratet, bistå NAV-kontoret med å styrke kvalitet og kompetansen i tjenesten. Direktoratet skal ha et tett samarbeid med fylkesmannen i lokal utforming, tilrettelegging og gjennomføring av tiltakene.

Direktoratet skal legge vekt på godt samarbeid med fagdirektorater, kommuner, representanter for kommunesektoren, frivillige organisasjoner og brukerorganisasjoner mv. Direktoratet skal på ansvarsområdet for levekår og sosiale tjenester iverksette tiltak for å underbygge et aktivt kommunalt medeierskap i partnerskapet, jf. avsnitt 3.9.3. Direktoratet skal i forvaltningen av kommunerettede tilskudd og utarbeidelse av veiledende rundskriv mv. ha et overordnet fokus og vurdere hvordan man ved hjelp av disse virkemidlene kan bygge opp under partnerskapet mellom stat og kommune.

Særskilte oppgaver og prioriteringer i 2012

Direktoratet skal ha god faglig kompetanse på levekårsområdet. Direktoratet skal i 2012 igangsette et utviklingsarbeid som skal styrke fokuset på mål- og resultatoppnåelsen av direktoratets arbeid på området. Direktoratet skal utarbeide forslag til et helhetlig system av metoder som på en formålstjenlig måte kan indikere måloppnåelse, herunder utarbeide målbare indikatorer der dette gir mening. Arbeidet skal gjennomføres i nært samarbeid med departementet, og ferdigstilles i 2012 med tanke på å etablere blant annet konkrete styringsparametre og rapporteringskrav som kan innarbeides i tildelingsbrevet for 2013. Vi vil komme nærmere tilbake til rammene for oppdraget.

Direktoratet skal også styrke sitt fagansvar gjennom å bidra til å videreutvikle og formidle statistikk og indikatorer for tilstandsbeskrivelser på området fattigdom og sosial eksklusjon,

herunder den årlige sosiale rapporteringen fra Statistisk Sentralbyrå (SSB). Direktoratet skal følge utviklingen i antall mottakere av og utgifter til økonomisk sosialhjelp eksempelvis gjennom utvalgsundersøkelser, og analysere utviklingen i langtidsmottak av sosialhjelp sett i sammenheng med andre ordninger og ytelser, med spesiell vekt på overgangen til kvalifiseringsprogram/stønad etter at ordningen ble innført i 2007 og i lys av utviklingen på arbeidsmarkedet. Analysen skal inngå i den årlige rapporten for fattigdomsfeltet.

Direktoratet skal utarbeide rundskriv til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen innen utløpet av mai 2012, og sikre god tjenesteforankring gjennom opplæring til ledere, ansatte og samarbeidspartnere i forskrifter og rundskriv til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen når disse foreligger. Inkludering av parametere på kommunale ansvarsområder i målekortene som benyttes i NAV-kontorene, kan være et viktig bidrag til utvikling av partnerskapet mellom stat og kommune.

Direktoratet skal videreutvikle erfaringene fra HUSK- forsøket med firepartssamarbeid (forskning, utdanning, praksis og brukere) i videre forsøks- og utviklingsarbeid i arbeids- og velferdsforvaltningen. Forsøks- og utviklingsarbeidet skal være bredt anlagt i forhold til oppgavene NAV-kontorene har ansvar for og omfatte både statlige og kommunale ansvarsområder. Oppdraget vil bli konkretisert i et eget brev til direktoratet.

Direktoratet skal arbeide for at alle personer som fyller vilkårene etter loven, får et tilbud om et individuelt tilrettelagt kvalifiseringsprogram gjennom bl.a. å veilede ledere og ansatte i NAV-kontor, kommuner og etatens fylkesnivå om hvordan regelverket for KVP skal forstås, og gjøre retten til kvalifiseringsprogram godt kjent hos samarbeidspartnere og i målgruppen for programmet. Direktoratet har et særlig ansvar for kompetanseutvikling, utvikling av arbeidsmetoder og å bidra til gode saksbehandlingsrutiner.

Direktoratet skal bidra til å forebygge og redusere fattigdom og sosial eksklusjon blant barn, unge og barnefamilier, bl.a. gjennom forvaltning av tilskudd til tiltak mot barnefattigdom. I Prop. 1 S (2011-2012) for Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet varsles det at tilskudd til tiltak mot barnefattigdom, vil bli sett i sammenheng med tilskuddsordningen Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn. Direktoratet må være forberedt på å få oppdrag om å bidra i dette arbeidet. Regjeringen varsler i Meld. St. 30 (2010-2011) at man vil utrede hvordan aktivitetsstøtte til barn og unge i familier berørt av fattigdomsproblemer kan ivaretas. Direktoratet må være forberedt på å få oppdrag om å bidra i dette arbeidet. Direktoratet skal i videreføring av utviklingsarbeidet overfor barn og unge legge vekt på å dokumentere og formidle erfaringer fra disse prosjektene, herunder Nordlandsprosjektet "Ungdom i svevet, og trekke erfaringene inn i arbeidet for å øke gjennomføringen i videregående opplæring gjennom Ny GIV.

Direktoratet skal gjennom forvaltningen av tilskudd til boligsosialt arbeid og andre relevante tiltak, bidra i arbeidet med å forebygge og bekjempe bostedsløshet. Direktoratet skal også i 2012 ha fokus på boligsosialt arbeid rettet mot ungdom og unge voksne. Direktoratet må være forberedt på å få oppdrag om å bidra i arbeidet med stortingsmelding om boligpolitikken.

Direktoratet skal også arbeide for å høyne kompetansen, kvaliteten og tilgjengeligheten i tilbudet om økonomi- og gjeldsrådgivning i kommunene, herunder bidra til at økonomirådstelefonen 800GJELD blir mer kjent blant publikum.

Direktoratet skal bidra til gjennomføring av regjeringens opptrappingsplan for rusmiddelfeltet som er forlenget ut 2012, og må være forberedt på å bidra i arbeidet med stortingsmelding om rusmiddelpolitikken. Direktoratet skal oppsummere erfaringene med forsøket med

samordning av tiltak for overføring fra fengsel til kvalifiseringsprogram og gi råd om videre oppfølging etter at forsøksperioden er avsluttet i virksomhetsrapporten for 1.tertial 2012.

Direktoratet skal bidra til at NAV-kontorene har den nødvendige kompetansen om særlige problemer og behov relatert til henvendelser fra personer som er utsatt for vold i nære relasjoner, herunder tvangsekteskap. Direktoratet skal delta i nasjonalt kompetanseteam mot tvangsekteskap.

Direktoratet skal, gjennom forvaltning av tilskudd og på annen måte, legge til rette for frivillig arbeid og samarbeid med frivillig sektor om oppfølgings- og hjelpetiltak overfor vanskeligstilte, og for innsats i regi av egenorganiserte som arbeider mot fattigdom.

Direktoratet skal i 2012 i samarbeid med departementet gjennomgå og vurdere regelverket for støtte til frivillige organisasjoner, herunder avklare forholdet mellom drifts- og prosjektstøtte. Direktoratet skal gjennom forvaltning av tilskudd til sosialt entreprenørskap legge til rette for at sosiale entreprenører kan bidra med løsninger på sosiale problemer.

På oppdrag fra departementet har direktoratet i 2011 igangsatt en gjennomgang og vurdering av hvordan man ved bruk av statlige tilskudd (kapittel 621, post 21 og 63) kan stimulere til helhetlig innsats og planarbeid mot fattigdom lokalt, herunder med et perspektiv på hvordan dette kan bidra til videreutvikling av partnerskapet mellom stat og kommune. Frist for ferdigstilling av dette arbeidet er 15. juni 2012. Direktoratet må også være forberedt på et eventuelt oppfølgingsarbeid når gjennomgangen er ferdigstilt.

Rapportering:

- Direktoratet skal hvert tertial redegjøre for gjennomførte tiltak i arbeidet med å forebygge og bekjempe fattigdom, og rapportere særskilt om gjennomføringen av KVP.
- Direktoratet skal sammen med virksomhetsrapporten for 1. tertial legge fram en rapport om tilstand og utviklingstrekk på feltet fattigdom og sosial eksklusjon.
- Direktoratet skal sammen med virksomhetsrapporten for 2. tertial redegjøre for arbeidet med å styrke sin kunnskaps- og analysefunksjon på feltet sosiale tjenester, levekår og fattigdom, herunder redegjøre for de konkrete statistikk- og analyseoppdragene foran.

Evalueringer:

- Direktoratet skal gjennomføre arbeidet med evalueringen av NAV Grünerløkka og Bergen kommune sitt arbeid med ofre for menneskehandel i 2012/2013.
- Direktoratet skal i 2012 forberede igangsetting av evaluering av tilskudd til sosialt entreprenørskap.

3.7 Tjenester og informasjon tilpasset brukernes behov

Arbeids- og velferdsforvaltningens brukere skal bli møtt med service og respekt samt god informasjon og tilgjengelighet. Det skal legges vekt på å gi et likeverdig tilbud til alle, uavhengig av brukernes bakgrunn. Mangfoldsperspektivet skal ivaretas i møte med brukerne og i utformingen av publikumsrettete tjenester.

3.7.1 Informasjon og tilgjengelighet

I arbeidet for å nå målet om god informasjon og tilgjengelighet, skal Arbeids- og velferdsetaten fortsatt legge vekt på gode muligheter for elektronisk informasjon og kommunikasjon, herunder selvbetjeningsløsninger. Etaten skal motivere og veilede brukerne til å benytte selvbetjeningsløsningene på nav.no. De som ikke kan eller vil benytte netjtjenester, skal få tilsvarende informasjon ved å henvende seg til Arbeids- og velferdsetaten.

Telefoni skal være preget av tilgjengelighet, service og kompetanse. Etaten skal fortsette det systematiske arbeidet med å styrke tilgjengeligheten og kvaliteten i telefonikanalen.

I 2012 er det fortsatt viktig å gi god informasjon om pensjonssystemet og pensjonsreformen. Som den største og viktigste pensjonsleverandøren skal Arbeids- og velferdsdirektoratet samhandle med andre pensjonsleverandører for å bidra til at brukerne får best mulig veiledning om sine samlede pensjonsrettigheter, og best mulig grunnlag for sine beslutninger om uttak av alderspensjon. Informasjon om opptjente pensjonsrettigheter og forventet fremtidig pensjonsnivå skal være lett tilgjengelig for den enkelte. Nettjenestene skal også gi informasjon om verdien av andre pensjonsordninger enn folketrygden, herunder AFP og tjenestepensjoner.

Videre vil det være sentralt å fortsette arbeidet med å gi god informasjon til arbeidsgivere, arbeidstakere og sykmeldere om rettigheter og plikter i sykefraværsarbeidet slik at de ulike aktørenes oppgaver i sykefraværsarbeidet kan løses som forutsatt.

Å gi god informasjon til brukere og publikum om endringene i kontantstøtteordningen fra 1. august 2012, er også en viktig oppgave for etaten. Å informere godt om fedres rettigheter i foreldrepengeordningen, herunder informasjon om søknadsfrister mv. for utsettelse av foreldrepengeuttak, skal også gis høy prioritet. Det vises til nærmere omtale under kap. 5 Øvrige rammer og retningslinjer fra BLD.

Det skal videre sikres god informasjon til dagpengemottakere som blir berørt av forlengingen av overgangsperioden for særreglene frem til 1. juli 2012.

For å bedre klagesaksbehandlingen i Arbeids- og velferdsetaten og gi bedre publikumskontakt, er etatens behandling av serviceklager omorganisert fra 12. desember 2011.

Arbeidet med å sikre at etatens informasjonsmaterieell, søknadsskjema, vedtak mv. skal være utformet på et klart og forståelig språk for brukerne, skal stå sentralt i 2012 og fremover.

Arbeids- og velferdsetaten skal ha oppmerksomhet rettet mot behovet for oversetting av sentral informasjon og bruk av tolk, herunder for fremmedspråklige og døve. Arbeids- og velferdsetaten skal fortsette å følge opp tiltakene som fremgår av handlingsplan for samiske språk.

I samarbeid med kommunene skal det fortsatt arbeides for å sikre at arbeids- og velferdsforvaltningens lokaler er tilgjengelige for brukerne uavhengig av funksjonsevne, jf. arbeids- og velferdsforvaltningslovens § 13, og at NAV-kontorene ivaretar hensynet til taushetsplikt på en god måte.

Styringsparameter:

- Andel brukere som opplever god service på telefon til Arbeids- og velferdsetaten skal øke i 2012.

Rapportering:

- Det skal rapporteres om effekten av tiltak på telefoniområdet, både med hensyn til tilgjengelighet og servicegrad (ventetider, få svar på det man ringte for, ring-tilbake-tiltaket), jf. også etatens egne brukerundersøkelser for telefoni. Det skal redegjøres for tilgjengeligheten per telefon på utenlandsområdet.
- Det skal redegjøres for tiltak for å gi god informasjon til brukerne og utviklingen av nav.no, samt utviklingen og bruken av selvbetjeningsløsninger, herunder status for pensjonsløsningen på nav.no.
- Det skal redegjøres for virkningen av den nye ordningen for håndtering av serviceklager herunder omfanget av serviceklager.
- Det skal redegjøres for arbeidet med å sikre gjeldende normer for klart språk i staten, jf. www.klarsprak.no, samt etatens arbeid med oversetting av søknadskjema og øvrig informasjon som gjøres tilgjengelig på nav.no.
- Det skal i årsrapporten redegjøres for etatens strategier og tiltak og gis en vurdering av etatens måloppnåelse knyttet til målet om å gi et likeverdig tilbud til alle, uavhengig av brukernes bakgrunn (etatens ivaretagelse av mangfoldsperspektivet), herunder også:
 - oppfølgingen av tiltakene i handlingsplanen for samiske språk
 - etatens rutiner for bestilling og bruk av kvalifisert tolk, herunder for fremmedspråklige og døve
 - gjennomføring av plan for universell utforming av den delen av etaten som retter seg mot allmennheten, jf. også punkt 4.14.

3.7.2 Brukertilfredshet

Det skal legges vekt på at Arbeids- og velferdsetaten møter brukerne med god, helhetlig service og at brukerne behandles med respekt.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal gjennomføre årlige personbrukerundersøkelser hvor et representativt utvalg av etatens brukere inngår. I tillegg skal det gjennomføres utvalgte spesialundersøkelser. Det skal også gjennomføres en årlig brukerundersøkelse blant arbeidsgivere. I samiske områder skal det jevnlig gjennomføres lokale brukerundersøkelser. Direktoratet må vurdere hyppighet og omfang av disse ut fra behov lokalt.

Direktoratet skal jevnlig vurdere om spørsmål som stilles i brukerundersøkelsene er utformet slik at svarene på en best mulig måte kan brukes til å identifisere områder som kan forbedres og hvordan brukerundersøkelsene kan bidra til å belyse kvaliteten ved tjenestene på en best mulig måte.

Resultatene fra brukerundersøkelsene og erfaringer fra oppfølgingen av serviceklagene skal bidra til det systematiske kvalitetsarbeidet i etaten, herunder bedre og mer effektiv service til brukerne.

Styringsparameter:

- Andelen brukere som er fornøyd med helhetlig service og andelen brukere som opplever å bli møtt med respekt, skal øke i 2012 sammenlignet med 2011.

Rapportering:

- Det skal rapporteres om resultatene fra brukerundersøkelsene. Det skal gis en særskilt presentasjon og vurdering av resultatene knyttet til helhetlig service og respekt (jf. styringsparameter), ventetider og informasjon, samt brukernes vurdering av etatens

oppfølgingsarbeid. Det skal også rapporteres om andel arbeidsgivere som er fornøyd med ulike tjenester i Arbeids- og velferdsetaten, herunder tilgjengelighet. Direktoratet skal samtidig gi en vurdering av hvordan undersøkelsen kan brukes til å identifisere områder som kan forbedres og bidra til å heve kvaliteten ved tjenestene.

3.7.3 Brukermedvirkning

Arbeids- og velferdsforvaltningen skal ivareta både individbasert og systembasert brukermedvirkning. Arbeids- og velferdsetaten skal sørge for at representanter for brukerne får mulighet til å uttale seg i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av etatens tjenester. God og åpen dialog og samhandling i brukerrådene er bl.a. viktig for å oppnå god kvalitet i tjenesteytingen.

Arbeids- og velferdsetaten skal så langt som mulig utforme tjenestetilbudet i samarbeid med brukeren, gjennom behovsavklaring og individuell oppfølging. Hva gjelder brukermedvirkning på individnivå, vises det til nærmere omtale av arbeidsevnevurderinger samt rapporteringskravet knyttet til brukerundersøkelsene i punktet ovenfor.

Rapportering:

- Det skal redegjøres for arbeidet med brukermedvirkning på systemnivå, herunder Arbeids- og velferdsdirektoratets samarbeid med det sentrale brukerutvalget og kontakten med de fylkesvise brukerutvalgene, jf. også rapporteringskrav under punkt 3.1.3 om brukermedvirkning ift *Jobbstrategien*.

3.8 Rett stønad til rett tid

Arbeids- og velferdsetaten skal sikre den enkeltes rettigheter gjennom forvaltning av trygdelovene og andre sosiale overføringsordninger på en god og effektiv måte. Det skal legges vekt på å sikre enhetlig forvaltningspraksis i etaten.

3.8.1 Rask utbetaling av ytelser

Arbeids- og velferdsetaten skal i sitt arbeid legge vekt på at brukere får utbetalt rett ytelse til rett tid. Arbeids- og velferdsetaten skal videre sikre at personer ikke blir stående uten ytelse til livsopphold ved overgang fra en ytelse til en annen. Revurdering av ytelser skal starte i god tid før stønadstidens utløp for å hindre stans av ytelse når vilkårene for fortsatt ytelse er oppfylt.

Etaten skal arbeide målrettet for å overholde etatens interne krav til saksbehandlingstider. Andel saker som behandles innen normert tid totalt, skal øke i 2012. Andel saker over ytre grense skal reduseres. Dette gjelder også NAV Internasjonalt. Departementet vil, basert på resultatene fra 1. halvår 2012, vurdere behovet for å sette konkrete krav til saksbehandlingstid i 2. halvår 2012.

Styringsparametere:

- Andel saker som behandles innen normert tid skal økes.
- Antall saker over ytre grense skal reduseres.
- Andel alderspensjonister som har søkt innen tre måneder før ønsket uttaksdato, og som får svar minst en måned før ønsket uttak.
- Andel dagpengekrav som anvises innen 21 dager.

Rapportering:

- Det skal tertialvis rapporteres om utviklingen i saksbehandlingstiden for de mest sentrale ytelsene (saker behandlet innen normert tid og antall saker over ytre grense). Det skal rapporteres om antall saker til behandling totalt og for de mest sentrale ytelsene. Ved vesentlige avvik fra normert saksbehandlingstid, skal det gis en vurdering av årsaker til avvik, og redegjøres for hvilke tiltak som iverksettes for å rette opp avviket.
- Det skal tertialvis gis en vurdering av utviklingen i saksbehandlingstid ved NAV Internasjonalt.
- Det skal tertialvis gis en kvalitativ vurdering av utviklingen i saksbehandlingstid for sykepengesaker.

3.8.2 Sikre rett ytelse og riktig beløp – intern kontroll i ytelsesforvaltningen

Forvaltningen av folketrygdens ytelser skal være i samsvar med gjeldende regelverk. Arbeids- og velferdsetaten skal videreføre det systematiske arbeidet med å bedre kvaliteten i ytelsesforvaltningen, slik at det kan dokumenteres at den enkelte både har fått rett ytelse og riktig beløp. Det skal legges vekt på å sikre god balanse mellom hensynet til kvalitet og kontroll mot hensynet til rask saksbehandling og utbetaling av ytelser.

Kontrollstrategien danner utgangspunkt for etatens systematiske og langsiktige utvikling av god intern kontroll, jf. også omtalen under delmål 9. Departementet ber om at Arbeids- og velferdsdirektoratet etablerer og gjennomfører en handlingsplan for intern kontroll for 2012 som bygger opp under en gradvis implementering av kontrollstrategien innenfor rammen av et helhetlig kvalitetssystem.

Utvikling og implementering av nøkkelkontroller i alle vesentlige stønadsprosesser er et hovedvirkemiddel for styrket intern kontroll på kort sikt. Nøkkelkontrollene skal sikre at de etablerte kontrollmålene blir dekket i alle vesentlige stønadsprosesser. Handlingsplan for intern kontroll inkl. nøkkelkontroller vil være det viktigste kvalitetsforbedrende arbeidet som også gir effekt i 2012. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal derfor jevnlig vurdere innrettingen av nøkkelkontrollregimet, herunder om innretting og plassering av nøkkelkontroller er hensiktsmessig, om det kvantitative omfanget er tilstrekkelig og om gjennomføring og etterlevelse har tilstrekkelig kvalitet. Nøkkelkontrollene skal videre oppdateres løpende når det skjer endringer i regelverk som er av betydning, når det skjer endringer i systemstøtte som er av betydning og/eller det er foretatt risikovurderinger som viser at nøkkelkontrollen ikke reduserer risiko. Det forutsettes at etablerte nøkkelkontroller etterleves.

Arbeids- og velferdsetaten skal fortsette arbeidet med å utvikle et system som gjør det mulig å måle og rapportere om status og utviklingen i kvaliteten i ytelsesforvaltningen, herunder etablere kvalitetsindikatorer og fastsette kvalitetsmål. Flere ytelser skal innlemmes i kvalitetssystemet i 2012 og fremover. Direktoratet skal tidlig i 2012 redegjøre for metodisk tilnærming og fremdriftsplaner for utviklingen av kvalitetssystemet samt for resultater og vurderinger av kvalitetsundersøkelser som allerede er igangsatt, jf. også omtalen av helhetlig kvalitetssystem under delmål 3.9.

Arbeidsdepartementet forutsetter at kvalitetssvikt som avdekkes i enkeltsaker rettes opp, og at resultatinformasjonen brukes til å identifisere og vurdere forbedringstiltak på det aktuelle ytelsesområdet.

Arbeids- og velferdsetaten skal i samarbeid med Pensjonstrygden for sjømenn etablere rutiner for å forbedre samhandlingen og informasjonsutvekslingen etatene i mellom for å sikre korrekt utbetaling og utbetaling til rett tid. Gjeldende saksbehandlingsrutiner som skal sikre at

refusjonskrav fra Pensjonstrygden for sjømenn og andre tjenestepensjonsordninger, ivaretar ikke gjeldende regler på en tilstrekkelig god måte. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal ta nødvendige initiativ for å få etablert tilfredsstillende saksbehandlingsrutiner.

Vi viser til den nye rutinen med jevnlig kontrollkjøring av medlemmer med oppsatte pensjonsrettigheter i Statens pensjonskasses pensjonsregister mot Arbeids- og velferdsetatens pensjonsregister. Arbeids- og velferdsetaten skal bistå SPK og prioritere arbeidet med slike kontrollkjøring.

Rapportering:

- Det skal redegjøres for arbeidet med å bedre etatens intern kontroll i hver tertialrapport, herunder framdrift i tråd med handlingsplanen. Rapporteringen skal synliggjøre arbeidet med vurdering, etterlevelse og overvåking av nøkkelkontrollene, samt en redegjørelse/vurdering av effekten av nøkkelkontrollregimet. På foreldrepenge- og sykepengeområdet skal det fra og med 2. tertial 2012 også rapporteres på kvalitet knyttet til effekten av nøkkelkontrollene.
- Det skal rapporteres om status i utviklingen av kvalitetssystemet for ytelsesforvaltningen og om resultatene fra kvalitetsundersøkelsene.
- Det skal i 1. tertial rapporteres om status for arbeidet med å etablere saksbehandlingsrutiner som sikrer at refusjonskrav fra Pensjonstrygden for sjømenn og andre pensjonsordninger blir tatt hensyn til i tråd med gjeldende regler.
- Antall klager og klagefrekvens i forvaltnings-/pensjonsenhet, avslagsprosent (fra andre halvår), antall omgjøringer og omgjøringsprosent i forvaltnings-/pensjonsenhet og i NAV klageinstans samt antall og omgjøringsprosent i Trykderetten. Rapporteringpunktet skal ikke kreve statistikkutvikling utover det direktoratet har tilgang til i dag.

3.8.3 Ytelser til revurdering og effektiv innkreving

Arbeids- og velferdsetaten har en betydelig beholdning av saker til vurdering med mulig vedtak om tilbakekreving (ytelser til revurdering). Arbeids- og velferdsetaten skal fortsette det målrettede arbeidet med å bedre forvaltningen av ytelser til revurdering, herunder tilstrebe en mer effektiv og enhetlig saksbehandling, en forbedret restansesituasjon med redusert tap grunnet foreldelse av tilbakekrevingssaker, samt en effektiv innkreving av saker som er oversendt til NAV Innkreving. En andel av ytelsene til revurdering vil dreie seg om trygdemisbruk, jf. også omtale under punktet nedenfor.

Rapportering:

- Det skal redegjøres for arbeidet med å forbedre forvaltningen av ytelser til revurdering, herunder iverksatte tiltak og effekten av tiltakene. I redegjørelsen må det også rapporteres på status i forhold til beholdning av saker og beløp til revurdering, jf. statistikkvedlegg. I årsrapporten skal det gis en risikovurdering i forhold til området, og en vurdering av de største utfordringene på området.
- I årsrapporten skal det redegjøres for utviklingen i bidragsgjeld.
- I årsrapporten skal det redegjøres for antall saker og beløp som overføres til innkrevingsentralen, samt for resultater og utfordringer i innkrevingsarbeidet.

3.8.4 Avdekke og forebygge trygdemisbruk

Arbeids- og velferdsetaten skal arbeide med sikte på å avdekke og forebygge trygdemisbruk. Etatens arbeid med å kontrollere at ytelser fra folketrygden bare gis når vilkårene for rett til ytelsen er oppfylt, er et viktig ledd i det samlede kvalitetsarbeidet i etaten.

Direktoratet skal bl.a. innrette arbeidet slik at flere saker om trygdemisbruk blir anmeldt og at bruken av anmeldelser virker preventivt mot trygdemisbruk. Etaten skal gjennomføre risikoanalyser for å identifisere kritiske områder for trygdemisbruk, herunder avklare kritiske stønadsordninger, næringer/bransjer mv. og om det er behov for nye virkemidler i arbeidet mot trygdemisbruk. Som ledd i dette, skal etaten fortsette arbeidet med å målrette kontrollarbeidet. Samarbeidet med andre relevante aktører skal videreføres og utvikles. På bakgrunn av dette skal det utarbeides en plan for arbeidet i 2012 for å avdekke og motvirke trygdemisbruk, herunder hvilke mål etaten sikter mot i sitt arbeid, og samarbeid med andre etater. Det forutsettes at planen er i tråd med kontrollstrategien.

Rapportering:

- I virksomhetsrapporten for første tertial 2012 skal det gis en oppsummering av hvilke tiltak som er gjennomført og planlagt som følge av PROBA-rapporten om svindel med sykepengeordningen i folketrygden, samt effektene av tiltakene.
- Det skal i årsrapporten redegjøres for misbruksstatistikken, herunder anmeldte beløp på hver sakstype og samlet, samt antall personer som er anmeldt. Endringer i anmeldte beløp, sakstyper mv. skal forklares.
- I årsrapporten skal det gis en samlet redegjørelse for arbeidet mot trygdemisbruk i lys av planen for 2012, herunder resultater og effekter av innsatsen. Rapporteringen skal videre belyse preventive effekter av kontrollarbeidet og gi en vurdering av hvilke tiltak som har vist seg mest effektive. Det skal videre redegjøres for risikoanalyser av kritiske områder for trygdemisbruk og utfordringer i arbeidet mot trygdemisbruk.

Oppdrag:

- PROBA samfunnsanalyse skal i 2012 gjennomføre en ny omfangsundersøkelse av trygdesvindel på foreldrepenger, dagpenger, arbeidsavklaringspenger, uførepensjon og stønad til enslig far eller mor. Arbeids- og velferdsdirektoratet og NAV Kontroll skal delta i referansegruppe sammen med representanter fra Arbeidsdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Som ledd i utredningsoppdraget, skal det gjennomføres en spørreundersøkelse i Arbeids- og velferdsetaten om former for og omfang av svindel på nevnte velferdsordninger.

3.9 God gjennomføring av reformer/organisasjonsutvikling og effektivitet

Arbeids- og velferdsetaten skal arbeide for å utvikle en effektiv forvaltning som kan møte brukerne med en helhetlig innsats, riktige virkemidler, aktiviteter og ytelser. Dette krever utvikling og løpende forbedringsarbeid på alle nivåer i etaten. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i dette arbeidet også sørge for at større initiativer for utvikling og forbedring inngår i en langsiktig strategi basert på resultater, utfordringer og overordnede prioriteringer.

Virksomhetsstrategien for Arbeids- og velferdsetaten 2011-2020 er et viktig verktøy i så måte.

3.9.1 Oppfølging av virksomhetsstrategien

Virksomhetsstrategien for Arbeids- og velferdsetaten identifiserer valgte innsatsområder frem mot 2020, og danner et godt grunnlag for videre dialog med departementet om utfordringer og prioriteringer på kort og lang sikt.

Rapportering:

- Det skal i virksomhetsrapporten for 1. tertial redegjøres for arbeidet med å konkretisere og følge opp virksomhetsstrategien.

3.9.2 Plan for utvikling av oppfølgingsarbeidet

Ulike oppfølgingstiltak for personer som er i ferd med eller allerede står utenfor arbeidsmarkedet, er et vesentlig element i målet om arbeid, aktivitet og deltakelse. Oppfølging fra arbeids- og velferdsforvaltningen skal forebygge overgang til passive ytelses og bidra til å styrke den enkeltes muligheter til å skaffe seg varig fotfeste på arbeidsmarkedet. I budsjettet ligger det inne en rekke tiltak som særlig retter seg mot utsatte grupper og/eller personer med nedsatt arbeidsevne og behov for omfattende bistand. Arbeids- og velferdsetaten har med dette en omfattende oppgave med å videreutvikle oppfølgingsarbeidet for å nå de ambisiøse målene som ligger til grunn for NAV-reformen og politikken på området. Som for ytelsesforvaltningen, vil også forbedringer i oppfølgingsarbeidet måtte skje gradvis over flere år. Arbeidet må derfor gjennomføres planmessig med særskilte innsatsområder på kort og noe lengre tid. Arbeids- og velferdsetaten skal derfor utarbeide en langsiktig plan for å forbedre måloppnåelsen i oppfølgingsarbeidet.

Rapportering:

- Det skal i virksomhetsrapporten for 1. tertial redegjøres for det planmessige arbeidet med å forbedre oppfølgingsarbeidet i arbeids- og velferdsforvaltningen.

3.9.3 Utvikling av partnerskapet

NAV-kontorene har en sentral rolle i etatens arbeid med oppfølging for arbeid og aktivitet. Et godt samarbeid mellom stat og kommune i NAV-kontorene og mellom arbeids- og velferdsforvaltningen lokalt og relevante kommunale tjenester utenfor NAV-kontorene, er viktig for å styrke arbeidsdeltakelsen for personer med særlig behov for bistand til å komme i arbeid. I tiden fremover vil det være viktig at etaten på alle nivåer bidrar til at Samhandlingsreformen og NAV-reformen ses i sammenheng. Et fokus på sammenhengen mellom arbeid og helse, ikke minst i det forebyggende arbeidet, vil kunne bidra til å nå målene for begge disse reformene.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal både gjennom sitt ansvar for levekår og sosiale tjenester og gjennom Arbeids- og velferdsetaten legge til rette for å videreutvikle samarbeidet i NAV-kontorene. Det forutsettes at det i tillegg til samarbeidet i den enkelte kommune er en hensiktsmessig kontakt med KS både på sentralt og fylkesvis nivå om forhold av betydning for samarbeidet i NAV-kontorene.

Samarbeidet i NAV-kontorene viser i dag en stor variasjon både i formell organisering (ledermodell, kommunale tjenester, interkommunalt samarbeid, tjenesteområder) og i den praktiske organiseringen av arbeidet i kontorene. Videre er det en stor variasjon i størrelsen på NAV-kontorene. I en videreutvikling av samarbeidet i NAV-kontorene må direktoratet systematisk bygge på egne erfaringer, kommunenes erfaringer og funn gjennom NAV-evalueringen.

Rapportering:

- Det skal i virksomhetsrapporten for 1. tertial gis en særskilt redegjørelse for etatens arbeid med å utvikle partnerskapet og samarbeidet i NAV-kontorene.

3.9.4 Kompetanseutvikling

Høy og riktig kompetanse er en forutsetning for å løse arbeids- og velferdsforvaltningens oppgaver på en kvalitativt god og effektiv måte. Det må derfor arbeides systematisk for å sikre tilgang til nødvendig kompetanse, samt videreutvikle og styrke eksisterende kompetanse innen en rekke av etatens kjerneområder. For å lykkes i kompetansearbeidet må det også legges vekt på å utnytte mulighetene som ligger i det statlig-kommunale samarbeidet i NAV-kontoret.

Arbeidet med en helhetlig kompetansestrategi skal ferdigstilles våren 2012. Strategien skal støtte opp under innsatsområdene og målbildet i virksomhetsstrategien, og bl.a. også gi føringer for kompetanseutvikling knyttet til å nå målene med IKT-moderniseringsprogrammet.

Arbeid for å bedre oppfølgingen med sikte på overgang til arbeid står sentralt i politiske prioriteringer og i etatens egen virksomhetsstrategi. Dette fordrer ikke minst en særlig innsats rettet mot kompetansebygging innen veiledningsmetodikk og arbeidsrettet oppfølging.

Som ledd i arbeidet med å sikre tilgang på riktig kompetanse, skal Arbeids- og velferdsdirektoratet videreutvikle samarbeidet med universitets- og høyskolesektoren gjennom regelmessig deltakelse i relevante fora. Arbeids- og velferdsdirektoratet har en viktig rolle i å kommunisere fremtidige kompetansebehov i arbeids- og velferdsforvaltningen, samt å bistå aktivt i utviklingen av utdanning, praksis og hospiteringsordninger, jf. også delmål 6.

Rapportering:

- Det skal i virksomhetsrapporten for 1. tertial redegjøres for kompetansestrategien i Arbeids- og velferdsetaten.
- Det skal tertialvis rapporteres om kompetansetiltak som gjennomføres i arbeids- og velferdsforvaltningen knyttet til arbeidsrettet veiledning og oppfølging.
- Det skal i årsrapporten rapporteres om samarbeidet mellom Arbeids- og velferdsetaten og universitets- og høyskolesektoren.

3.9.5 FOU og kunnskapsfunksjon

Arbeidsdepartementet har et overordnet ansvar for den nasjonale kunnskapsutviklingen innen sin sektor og for at det eksisterer nødvendig kunnskap som underlag for politikktutforming og forvaltning på sektorområdet. Arbeids- og velferdsdirektoratet forventes å bidra her, bl.a. gjennom sin rolle som rådgiver og faglig premissgiver for departementet og ved å arbeide for at egen virksomhet er kunnskapsbasert.

Arbeids- og velferdsetaten skal i 2012 videreføre påbegynt arbeid med å avklare og definere direktoratets rolle som kunnskapsprodusent og kunnskapsformidler. Denne rollen skal ses i sammenheng med virksomhetsstrategien og kompetansestrategien for arbeids- og velferdsforvaltningen. Departementet viser til at direktoratet i brev av 9. september 2011 har gitt dokumentasjon som grunnlag for en videre avklaring av oppgaver og rolle. Departementet vil med basis i dette legge opp til en prosess med direktoratet med sikte på å ha avklart etatens kunnskapsrolle i løpet av første halvår 2012.

Direktoratet bør gjennom samarbeid med universitets-/forskningsmiljøer og bruk av egne data sikre kunnskap om bruk av tjenester og arbeidsrettede tiltak overfor ulike brukergrupper. Arbeidet skal gi grunnlag for å sikre en mest mulig systematisk utvikling av tiltakenes kvalitet og effekt.

Rapportering:

- Det skal i virksomhetsrapporten for 2. tertial redegjøres for etaten arbeid med å øke kunnskapsgrunnlaget om bruk av tjenester og arbeidsrettede tiltak.

3.9.6 IKT-modernisering

Programmet for IKT-modernisering skal bidra til en enhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, bedre tjenester for brukeren og bedre tjenester overfor sentrale samarbeidspartnere. Totalprogrammet skal ha en varighet på maksimalt om lag 6 år, gjennomført som 3 sekvensielle faser, hver fase med en varighet på om lag 2 år. For hver fase skal det gjennomføres et forprosjekt med etterfølgende kvalitetssikring (KS2), før prosjektet fremlegges Regjering og Storting for beslutning.

Departementet vil ha en tett oppfølging av planleggingen og gjennomføringen av IKT-moderniseringen hvor fokuset vil være at målsettingene for programmet nås innenfor en effektiv og trygg prosjekthåndtering. Departementets oppfølging vil skje både gjennom den ordinære styringsdialogen og gjennom fagmøter av ikke-styrende karakter. Konkret prosess for departementets styring og oppfølging spesifiseres nærmere i mandatet for forprosjektet for fase 1 og i styringsdokumentet for IKT-moderniseringen.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal gjennomføre forberedelser i programmet og linjen som sikrer at organisasjonen er godt forberedt for oppstart av programmet. I dette arbeidet skal Arbeids- og velferdsdirektoratet sørge for at ekstern kvalitetssikrers anbefalinger ivaretas. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal legge til rette for en god dialog med departementet for å sikre departementet reell innflytelse på strategiske veivalg og informasjon om fremdrift og risikovurderinger knyttet til forberedelsesaktivitetene.

Forutsatt at KS2 blir godkjent, tas det sikte på prosjektgjennomføring fra 2. halvår 2012. I gjennomføringsfasen skal Arbeids- og velferdsdirektoratet avgi jevnlig rapporter om fremdrift, økonomi, risikoer og utfordringer/muligheter i programmet som fremlegges og behandles i særmerter. Det vises til styringsdokumentet for fase 1 for nærmere spesifisering av krav til rapportering og prosess for dialog mot departementet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har blitt tilført midler til gjennomføring av forprosjektet. Midler for prosjektgjennomføringen tildeles ved beslutning om oppstart etter fullført KS2.

I arbeidet med IKT-moderniseringen skal anbefalte og obligatoriske offentlige standarder for IKT i offentlig sektor etterleves, og tilgjengelige og planlagte offentlige felleskomponenter benyttes så langt det er formålstjenlig.

Rapportering:

- Det skal rapporteres i tråd med krav til rapportering i styringsdokumentet for fase 1.

3.9.7 Regelverksforenklinger

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i 2012 fortsette det systematiske arbeidet med å identifisere muligheter for forenklinger av regelverket som etaten forvalter og i samarbeid med departementet vurdere hvilke forenklinger som bør foreslås og når endringene ev. bør settes i verk. Dette arbeidet må sees i sammenheng med IKT-moderniseringen.

3.9.8 Kvalitet og intern kontroll

Arbeidet med å heve kvaliteten i både saksbehandling, tjenesteproduksjon og økonomiområdet skal fortsette i tråd med de planer som er lagt. Strategier og handlingsplaner skal sikre en god balanse mellom kravene til kvalitet og kravene til produksjon.

Kontrollstrategien danner utgangspunkt for etatens systematiske og langsiktige utvikling av god intern kontroll i tråd med "Reglement for økonomistyring i staten". Strategien skal følges opp av rullerende handlingsplaner basert på oppdaterte risikovurderinger, resultatvurderinger, revisjoner og særlige læringspunkter fra foregående periode.

Arbeids- og velferdsetaten har behov for en videreutvikling av økonomi og regnskapsfunksjonen i etaten. Som ledd i dette har Arbeids- og velferdsetaten utarbeidet en plan for utvikling og kvalitetssikring av etatens økonomiforvaltning for 2011-2015. Planen er fulgt opp med en konkret aktivitetsplan for 2011-2012.

Utvikling av helhetlig kvalitetssystem er et langsiktig forbedringstiltak for Arbeids- og velferdsetaten. I løpet av 2012 skal rammeverket for det helhetlige kvalitetssystemet være etablert, samtidig som arbeidet med å innlemme nye ytelser og tjenestoområder skal gjennomføres i tråd med fastlagt timeplan. Likeledes skal det innføres systematiske kvalitetsmålinger på nye ytelser i tråd med etablert rammeverk og metode (jf. også omtalen under delmål 8). Handlingsplan for intern kontroll og arbeidet med det helhetlige kvalitetssystemet skal så langt det er mulig ses i sammenheng.

Rapportering:

- Jf. delmål 3.8.
- Det skal redegjøres for arbeidet med å bedre etatens økonomiforvaltning, herunder status for gjennomføring av tiltak i henhold til aktivitetsplan for 2011-2012.

3.9.9 Effektiv ressursbruk

Kravene til kvalitet og produktivitet innen stønader og tjenester setter store krav til effektiv utnyttelse av ressursrammen som stilles til disposisjon. Arbeids- og velferdsetaten arbeider med å implementere ny ressursfordelingsmodell som over tid skal gi en bedre tilpasset allokering av ressurser i etaten. Samtidig skal IKT-moderniseringen frigjøre årsverk innen ytelsesforvaltningen. Dette vil bl.a. kreve organisatoriske tilpasninger og endringstiltak for å møte de utfordringer dette totalt sett vil medføre. For å få en god gjennomføring av slike endringer vil bl.a. IKT-moderniseringen bidra til å legge til rette for å videreutvikle virksomhetsstyringen, ikke minst produksjonsstyringen som er en grunnleggende forutsetning for å balansere hensyn til kvalitet og produktivitet.

Arbeidet med ressursstyring og produktivitet skal gi bedre grunnlag for å utnytte ressursene best mulig. Arbeidsdepartementet forutsetter at etaten videreutvikler sine metoder og styringssystemer for å være bedre i stand til å styre ressurser og måle produktivitet. Dette må også ses i sammenheng med kvalitetsutvikling og kvalitetsmåling som er beskrevet under delmål 3.8.

Rapportering:

- Det skal i virksomhetsrapporten for 1. tertial redegjøres for ny ressursfordelingsmodell, implementering og konsekvenser mht. omfordeling mv.
- Det skal i virksomhetsrapporten for 2. tertial redegjøres for en metodisk tilnærming til produktivitetmåling og arbeidet med å utvikle etatens produktivitet.

4 Øvrige rammer og retningslinjer fra AD

4.1 Fellesføringer til underliggende virksomheter

For budsjettåret 2012 har Regjeringen besluttet å gi følgende fellesføringer til underliggende virksomheter. Alle fellesføringene skal følges opp innenfor budsjettammene for 2012.

1. Prioritering av økt rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidet med inkluderende arbeidsliv

IA- avtalen krever at deltakende virksomheter skal forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærvær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Virksomhetene skal sette aktivitets- og resultatmål for å redusere sykefraværet, øke sysselsetting av personer med nedsatt funksjonsevne, og stimulere til at yrkesaktivitet etter fylte 50 år forlenges med seks måneder. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal tertialvis rapportere om utviklingen i sykefraværet i Arbeids- og velferdsetaten.

Regjeringen har fra 2012 iverksette en jobbstrategi for å få flere unge arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne inn i arbeidslivet. De statlige virksomhetene skal prioritere å øke rekrutteringen av personer med nedsatt funksjonsevne og slik bidra til å realisere jobbstrategien. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i årsrapporten systematisk beskrive sine aktivitets- og resultatmål, samt redegjøre for resultatoppnåelsen og de aktivitetene som støtter opp under denne. Arbeidsdepartement vil lage en oppsummering av resultatoppnåelsen til de underliggende etatene som sendes Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet innen 1. april 2013.

2. Økning av antallet lærlinger i statsforvaltningen

Den enkelte virksomhet skal vurdere hvilke lærefag som kan være aktuelle for virksomheten. På bakgrunn av denne vurderingen bør det, innenfor virksomhetens rammer, legges til rette for inntak av lærlinger med mål om økning av antallet lærlinger sammenlignet med 2011. Hver virksomhet skal i årsrapporten rapportere om hvilke lærefag som vurderes som aktuelle, og antall lærlinger fordelt på lærefag. Det vises til PM 2011-06 "Om oppfølging av arbeidet med å øke antallet læreplasser i statsforvaltningen og rapportering av lærlinger til Statens sentrale tjenestemannsregister (SST). Det vises for øvrig til Statens personallhåndbok, kap. 9.10 Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lære kandidater i staten.

Departementet viser til tidligere kommunikasjon om inntak av nye lærlinger, hvor Arbeids- og velferdsdirektoratet har gitt tilbakemelding om at de kan tilby om lag 30 lærlingeplasser i 2012. Vi ber om at det rapporteres på antall nye lærlinger og tiltak som er iverksatt for å nå planlagt nivå på antall lærlinger/kunne tilby flere lærlingeplasser i tertialrapportene.

3. Viderebruk av offentlige data

Etatene skal gjøre egnede og eksisterende rådata tilgjengelige i maskinlesbare formater. Dette gjelder informasjon som har samfunnsmessig verdi, som kan viderebrukes, som ikke er taushetsbelagte og der kostnadene ved tilgjengeliggjøring antas å være beskjedne (bortfall av inntekter ved salg av data anses som en kostnad). Formater og bruksvilkår må være i overensstemmelse med gjeldende retningslinjer ved tilgjengeliggjøring av offentlige data. Informasjon om hvilke rådata som er tilgjengelige, skal publiseres på virksomhetens nettside. Datasett som er fritt tilgjengelige i maskinlesbare formater, skal normalt registreres på nettstedet data.norge.no. Etater som vurderer å etablere nye eller å oppgradere eksisterende publikumstjenester med utgangspunkt i rådata som ikke er taushetsbelagte, skal normalt gjøre disse rådataene offentlig tilgjengelige i maskinlesbare formater, dersom ingenting er til hinder

for slik tilgjengeliggjøring av rådata. Før virksomheten eventuelt selv etablerer nye publikumsløsninger basert på rådata, må det vurderes om det er mer kostnadseffektivt å tilgjengeliggjøre rådata i maskinlesbare formater som grunnlag for at andre kan utvikle tjenester. Det skal framkomme av årsrapporten hvilke data som er gjort tilgjengelige.

4. Utvikling i geografisk fordeling av statlige arbeidsplasser

Underliggende virksomheter skal i sine årsrapporter omtale statistikk over utviklingen i den geografiske fordelingen av arbeidsplasser i virksomheten. Styringsdialogen med underliggende etater skal inkludere en gjennomgang av statistikken og eventuelle framtidige planer som kan påvirke utviklingen i lys av målene for statens lokaliseringpolitikk. Denne gjennomgangen skal, der det er mulig, gjennomføres i løpet av første kvartal 2013 slik at relevant informasjon kan hensyntas i KRD sin årlige informasjonsinnhenting fra fagdepartementene om endringer som kan ha betydning for lokalisering av arbeidsplasser og tjenesteproduksjon.

4.2 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal iverksette hensiktsmessige tiltak knyttet til forhold som påpekes i Riksrevisjonens merknader, jf. Riksrevisjonens Dok. nr. 1 (2011-2012).

Det skal i hver tertialrapport rapporteres om status og oppfølging av revisjonsmerknadene fra både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, herunder:

- Plan for hvordan en har tenkt å løse merknadene
- Hvilke revisjonsmerknader som ikke er løst, herunder hvorfor de ikke er løst
- En vurdering av hvilke som eventuelt er krevende å løse

Rapporteringen skal innrettes slik at den gir god informasjon om status i revisjonsmerknadene og et godt grunnlag for departementet til å følge opp direktoratets arbeid med merknadene. Det skal i tertialrapportene rapporteres særskilt om oppfølging av revisjonsmerknader knyttet til pensjonsområdet.

Revisjonsmerknader knyttet til IKT modernisering, nøkkelkontroller og kvalitetssystemet følges opp under delmål 3.8-3.9.

4.3 Rapportering om gjennomføringen av arbeidsmarkedstiltakene

Arbeids- og velferdsetaten skal rapportere om gjennomføring av arbeidsmarkedstiltakene hver måned. Frist for rapporteringen er den 20. påfølgende måned. Rapporteringen må kunne skille mellom ledige og personer med nedsatt arbeidsevne.

4.4 Tilskudd til Bedriftsintern opplæring (BIO)

Som følge av finanskrisen høsten 2008/vinteren 2009 ble det med virkning fra 1. oktober 2009, innført to midlertidige endringer i regelverket for ordningen med tilskudd til bedriftsintern opplæring, BIO. Det ble gitt adgang til å innvilge BIO-tilskudd til bedrifter som midlertidig var rammet av markedssvikt. Videre ble det åpnet for i spesielle tilfeller å utvide varigheten av opplæringen fra maksimalt 13 uker inntil 26 uker. Uroen i finansmarkedet i deler av 2008-2009 er i hovedsak tilbakelagt. I løpet av det siste året har ledigheten gått ned og etterspørselen etter arbeidskraft økt. På denne bakgrunn reverseres de omtalte

bestemmelsene i forskriften for BIO tilbake til ordlyden før endringen per 1. oktober 2009. Adgangen til å nytte BIO for rekruttering til stillinger det er vanskelig å besette og som ble tatt ut ved nevnte forskriftsendring, tas ut permanent.

Ny forskrift for BIO er iverksatt fra 1. januar 2012.

4.5 Samarbeid mellom AD, KD og BLD om ungdom

Departementet viser til det pågående samarbeidet med Kunnskapsdepartementet om ungdom mellom 16 og 21 år utenfor arbeidsmarkedet og utdanningssystemet. Samarbeidet mellom AD og KD omfatter Oppfølgingsprosjektet under Ny GIV, som skal styrke samarbeidet mellom fylkeskommunene og Arbeids- og velferdsetaten om ungdom mellom 16 og 21 år som har falt fra, eller står i fare for å falle fra videregående opplæring. Målet er at flere skal fullføre videregående opplæring. Arbeids- og velferdsetaten skal bistå fylkeskommunen med råd og veiledning, og legge til rette for utprøving av arbeidsrettede tiltak i kombinasjon med opplæring fra fylkeskommunen. Fylkeskommunen har ansvar for å prøve ut og tilby praktisk organisert opplæring gjennom alternative opplæringsmodeller. Videre har fylkeskommunene ansvaret for at oppfølgingstjenesten har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å ta en aktiv rolle i det tverrfaglige samarbeidet med å følge opp målgruppen og tilby tiltak.

Fylkeskommunene skal ha hovedansvaret for opplæringselementene i de tiltakene som tilbys, også dersom tiltaket er arbeidsmarkedstiltak fra Arbeids- og velferdsetaten. Det forventes at fylkeskommunen og Arbeids- og velferdsetaten arbeider aktivt for en bedre sammenheng mellom arbeidsrettede tiltak og opplæring. Samarbeidet skal skje innenfor gitte budsjettammer. Arbeidet må ses i sammenheng med prosjekter i regi av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og andre direktorater rettet mot tilgrensende målgrupper. Det er et mål at statlig innsats samordnes slik at igangsatte tiltak gir størst mulig effekt for den enkelte og for samfunnet som helhet.

Ved planlegging av opplæringstiltak for arbeidssøkere uten fullført videregående opplæring, skal læreplanmål i videregående opplæring og kompetansemål som leder mot fagbrev vurderes. Videre skal praksisrettede opplæringsmetoder vektlegges.

4.6 Samarbeidsavtale mellom KS og AD om styrket samarbeid mellom Arbeids- og velferdsetaten og utdanningsmyndighetene

Den sentrale avtalen mellom AD og KS på opplæringsområdet har hatt som formål å legge til rette for et styrket samarbeid regionalt og lokalt, angående opplærings- og utdanningstilbud til personer som både Arbeids- og velferdsetaten og utdanningsmyndighetene har et ansvar for. Den sentrale samarbeidsavtalen ble avvirket sommeren 2011. Arbeidsdepartementet understreker at de fylkesvise samarbeidsavtalene vil fortsette å løpe, og at det fortsatt kan oppstå behov for oppfølging av samarbeidet på sentralt nivå. Samarbeidet om ungdom vil nå i stor grad ivaretas innenfor samarbeidet om Oppfølgingsprosjektet i Ny GIV.

Departementet ber Arbeids- og velferdsdirektoratet se til at Arbeids- og velferdsetaten også samarbeider med utdanningsmyndighetene om overlappende problemstillinger knyttet til voksenalderen.

Arbeids- og velferdsetaten oppfordres til å samarbeide med fylkeskommunen om karriereveiledning.

4.7 Nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse

Arbeids- og velferdsetaten skal videreføre den arbeidsrelaterte delen av Opptrappingsplanen for psykisk helse, samt følge opp tiltakene i Nasjonal strategi for arbeid og psykisk helse (2007-2012) i nært samarbeid med Helsedirektoratet. Oppfølgingen omfatter videreføring og utvikling av tjenester og tiltak, herunder innsatsen knyttet til IA- avtalen. Arbeids- og velferdsetaten skal også bidra til å sikre kunnskapsspredning på feltet, bl.a. gjennom fagutviklingsprogram og tverrfaglig nettverksbygging med sikte på å spre kunnskap og erfaringer. Satsing på forskning under strategien skal støtte opp under fagutviklingen. Dette omfatter videreføring av evalueringen knyttet til tiltaket jobbmestrende oppfølging. Videre bes det om at Arbeids- og velferdsetaten utfører en intern evaluering knyttet til den samlede innsatsen innenfor rammen av strategien på etatens område innen utgangen av første halvår 2012. Det skal rapporteres på gjennomføringen.

4.8 Utenlandsområdet

Internasjonale forpliktelser og forpliktelser i forhold til medlemmer i utlandet skal ivaretas som en integrert del av ytelsesforvaltningen.

Arbeids- og velferdsetaten skal gi veiledning og informasjon til brukere om rettigheter og plikter som følge av internasjonale forpliktelser. Informasjonen skal være tilpasset den enkelte brukers behov og være lett tilgjengelig gjennom telefoni og elektronisk informasjons- og kommunikasjonsteknologi, jf. rapporteringskrav under delmål 3.7.

Arbeidet med å redusere saksbehandlingstider skal prioriteres i 2012, jf. rapporteringskrav under delmål 3.8.

Når det gjelder trygdesamarbeidet innen EØS, framheves spesielt at rådsforordningene 1408/71 og 574/72 i EU er erstattet av forordning 883/2004 med gjennomføringsforordning 987/2009 fra 1. mai 2010. Det ventes at de nye forordningene blir innlemmet i EØS-avtalen i løpet av første halvår 2012. Forberedelsene til dette bør videreføres etter planen. Overgangen til de nye forordningene innebærer i tillegg til enkelte regelendringer på fagområdene, også at utvekslingen av opplysninger mellom medlemslandene skal skje elektronisk. Etter en ny og forlenget frist skal dette være på plass senest 1. mai 2014. Det må etableres kontaktpunkter mot det europeiske nettverket EESSI og interne rutiner for mottak, registrering og fordeling av inngående og utgående meldinger.

De administrative forberedelsene til denne overgangen, herunder opplæringstiltak og utarbeidelse av veiledninger og rutiner, må prioriteres. Arbeidet med tilrettelegging for elektronisk datautveksling må skje med sikte på at fristen 1. mai 2014 kan overholdes.

Det framheves videre at en viktig del av trygdesamarbeidet i EØS er samhandlingen med de andre landenes kontaktorganer. Dette innebærer blant annet at henvendelser fra de andre landene må besvares innen rimelige frister, med spesielt vekt på henvendelser som gjelder enkeltpersoners rettigheter.

Arbeids- og velferdsetaten skal i 2012 følge opp samhandlingen om registerkvalitet og informasjonsflyt i forvaltningen av utenlandsområdet med skatteetaten og eventuelt andre etater. Det skal legges til rette for god samordning og informasjonsutveksling mellom skatteetaten og Arbeids- og velferdsetaten, slik at man får grunnlag for å fatte riktige vedtak. Dette gjelder bl.a. registrering av utsendte arbeidstakere etter EØS-avtalen.

Rapportering:

- Det skal redegjøres tertialvis for status på utviklingsarbeidet på utenlandsområdet, herunder resultater og måloppnåelse, risiko og utfordringer fremover.

Oppdrag:

- Det skal gis en grundig redegjørelse for situasjonen ved NAV Internasjonalt innen 1. april 2012. Redegjørelsen skal inneholde en vurdering av status på området, herunder kartlegging av de kritiske utfordringene, mulige tiltak og hva som er en realistisk plan for forbedring, herunder økt saksbehandlingskvalitet på utenlandsområdet. Her kan det bl.a. være aktuelt å se på organisatoriske sider, som for eksempel bedre samhandling internt i etaten og med andre etater på utenlandsområdet, vurdering av rundskriv og regelverk, samt kompetanse og mekanismer for kontroll og kvalitet.

4.9 Arbeidskravet for EØS-borgere

Det vises til brev og møter i forbindelse med opphevingen av arbeidskravet for EØS-borgere, jf. departementets brev 24. oktober og svarbrev fra Arbeids- og velferdsdirektoratet av 15. november 2011. Som et ledd i oppfølgingen av at det særskilte arbeidskravet for EØS-borgere som blir arbeidsløse i Norge er opphevet, er det besluttet at det skal legges til rette for kartlegging og dokumentasjon av mulig misbruk av den norske dagpengeordningen. Arbeids- og velferdsdirektoratet bes om å rapportere tertialvis på status for arbeidet med å tilrettelegge for registrering av statistikk på dette området, jf. statistikkvedlegg.

4.10 Sikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap

Arbeids og velferdsdirektoratet skal ivareta sitt ansvar innenfor samfunnssikkerhet og beredskap. Direktoratet skal videreføre innsatsen og kontinuitetsplanleggingen på de områdene det er rapportert på i 1. tertialrapport i 2011. Direktoratet skal legge vekt på å følge opp tiltak knyttet til:

- De sikkerhetsmessige utfordringene etaten står overfor.
- Risiko- og sårbarhetsutfordringer knyttet til ulike scenarioer.
- Etatens kapasitet, kompetanse og organisering for krisehåndtering.
- Å ha gode planer for kontinuitet i driften av IKT-systemene i etaten med tilstrekkelige reservedriftsløsninger.

Departementet ber om at kriseplanverket og virksomhetenes rolle og oppgaver i en krisesituasjon blir øvet også i 2012. Øvelser skal evalueres og følges opp, slik at de kan danne grunnlag for korrigerende tiltak innen samfunnssikkerhet og beredskap. Omfanget av øvelse må vurderes i forhold til ressursbruken.

Helsedirektoratet har ansvar for forvaltning og gjennomføring av lov om helsemessig og sosial beredskap, og skal medvirke til at bl.a. kommuner har oppdaterte, øvede og koordinerte beredskapsplaner med rutiner for å oppdage og varsle hendelser, samt for effektiv ressursdisponering og samhandling ved kriser. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal understøtte Helsedirektoratet i dette arbeidet.

Forskrift om objektsikkerhet (FOR 2010-10-22-1362) trådte i kraft fra og med 1. januar 2011. I denne sammenhengen bes Arbeids- og velferdsdirektoratet om å bidra i prosessen med å identifisere, peke ut og gi en dokumentert oversikt over potensielle skjermingsverdige objekter innen Arbeids- og velferdsetatens sektoransvar, og sikkerhetsklassifisere disse. Departementet vil ta nærmere kontakt om dette.

Det vises for øvrig til brev fra departementet av 17. oktober 2011 der direktoratet blir bedt om å gjennomgå beredskaps- og kriseplanverk for å være best mulig forberedt på lignende terrorscenarioer som 22. juli. Det kan være relevant å gjennomgå planer for å møte hendelser som gjør at direktoratet ikke kan benytte sine vanlige lokaler. Det bør eventuelt foretas justeringer av planverket.

Rapportering:

I virksomhetsrapporten for 1. tertial skal direktoratet rapportere om:

- Utfordringer etaten står overfor på samfunnssikkerhet og beredskapsområdet som er av en slik art at departementene (AD, BLD og HOD) bør være informert.
- Status i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap med vekt på en redegjørelse for kontinuitetsplaner knyttet til IKT-drift.
- Eventuelle justering av planverket i lys av erfaringene fra terrorangrepet 22. juli.
- Planer for øvelser som skal gjennomføres i 2012.

Status for arbeidet innen samfunnssikkerhet og beredskap skal også rapporteres i årsrapporten for 2012.

Informasjonssikkerhet

Sikkerheten knyttet til personopplysninger vil bli ivaretatt i forbindelse med utviklingen av nye IKT-systemer for etaten. Da planene for IKT moderniseringen har et tidsperspektiv på seks år, er det likevel nødvendig at etaten i mellomtiden gjennomfører risikoreduserende tiltak når det gjelder informasjonssikkerhet.

Rapportering:

- I virksomhetsrapporten for 1. tertial ber vi om at direktoratet rapporterer status for arbeidet med risikoreduserende tiltak innenfor informasjonssikkerhet i lys av etatens planer og policy på området. Vi ber om tidsangivelser for når de ulike delene av planene vil bli implementert. Vi ber også om informasjon om hvilke deler av etatens planer som direktoratet anser som mindre viktig å gjennomføre.

4.11 Lønnsgarantiordningen

For å følge utviklingen på lønnsgarantiområdet, og i forbindelse med spørsmål om antall og hvilken type lønnsgarantisaker som blir behandlet, ber departementet om at det utarbeides en oversikt og at det rapporteres i årsrapporten om følgende:

- Antall konkursbo (oppsummert per år)
- Totalt antall søknader om lønnsgarantidekning
- Antall saker med NUF-selskaper
- Antall omgjøringer av NAV Lønnsgaranti etter klage, dvs. kun de saker NAV Lønnsgaranti omgjør etter klage

Departementet ber samtidig direktoratet belyse saksbehandlingstid (tiden fra NAV lønnsgaranti mottar en søknad om lønnsgaranti til endelig vedtak er fattet) i 2012, eksempelvis ved å foreta manuelle tellinger for en eller to måneder pr år for å finne gjennomsnittlig saksbehandlingstid for utbetalinger i den valgte perioden.

4.12 Budsjettanslag og beregninger, beregningsgruppen for folketrygden

Arbeids- og velferdsdirektoratet vil ha en sentral funksjon som leverandør av budsjettanslag og beregninger. Arbeids- og velferdsdirektoratet har videre ansvar for utarbeiding av materialet til Beregningsgruppen for folketrygden. Anslagene fra beregningsgruppen brukes i statsbudsjettprosessen og er grunnlag for regjeringens budsjettforslag til Stortinget. Oppdraget omfatter rapportering og analyser av utviklingen i stønadsordningene. Materialet danner også grunnlag for proposisjonstekster.

Det er viktig at departementet kan gi Stortinget anslag av god kvalitet som grunnlag for beslutninger. Departementet ber Arbeids- og velferdsdirektoratet prioritere kvalitetssikringen av slike anslag.

Departementet viser videre til at beregningsgruppa for folketrygden, pilar 1, har overtatt evalueringen av om de opprinnelig anslåtte budsjettprovenyene av ulike tiltak treffer eller ikke, men at det i pilar 1 ikke ses nærmere på samfunnsmessige effekter. Arbeids- og velferdsdirektoratet bes derfor i tertialrapporten for 1. tertial 2012 om å gi en vurdering av hvilke av disse tiltakene direktoratet mener bør evalueres mht. samfunnsmessige effekter, herunder hvilke av de aktuelle evalueringene som bør gjennomføres internt i direktoratet og hvilke som bør settes ut til eksterne i regi av direktoratet.

4.13 Publikasjonen Arbeid og Velferd

Publikasjonen *Arbeid og Velferd* skal foreligge i departementet senest fredag morgen, før den gjøres offentlig for publisering påfølgende tirsdag.

4.14 Plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering

Likestillingsloven, diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven pålegger offentlige myndigheter å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering både som arbeidsgiver og offentlig myndighet (aktivitetsplikt). I tillegg skal det redegjøres for iverksatte og planlagte tiltak (redegjørelsesplikt).

Fornyings- administrasjons- og kirke departementet (FAD) har utgitt *Veileder til statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten* (veiledende rapporteringsmal for statlige virksomheters likestillingsredegjørelser). Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i årsrapporten rapportere i henhold til veilederen; herunder fylle ut registreringsskjema for tilstandsrapportering (kjønn) og utarbeide tiltak og rapportering på tiltak når det gjelder kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisitet og religion, jf. eksempel i vedlegg 1 i veilederen.

Vi minner om at Arbeids- og velferdsdirektoratet, i tråd med Regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009-2013, skulle utarbeide handlingsplaner for universell utforming innen 2011. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i virksomhetens årsrapport for 2012 rapportere på status for denne handlingsplanen. Handlingsplanen skal

dekke aktivitetspliktene i diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9 om universell utforming og omfatte både virksomheten og sektoransvaret, jf. også omtalen under delmål 3.7.

BLD utarbeidet i 2010 en veileder til utredningsinstruksen. Arbeids- og velferdsdirektoratet må ta i bruk *Konsekvenser for likestilling. Utredning i forhold til kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisk opprinnelse, religion m.m.*, når direktoratet arbeider med utredninger, reformer, tiltak, strategier mv.

4.15 Handlingsplan ”I tjeneste for Norge”

Arbeids- og velferdsetaten skal følge opp tiltakene som fremgår av handlingsplanen ”I tjeneste for Norge” *Regjeringens handlingsplan for ivaretagelse av personell før, under og etter utenlandstjeneste*. Handlingsplanen inneholder tiltak som skal iverksettes i tidsrommet 2011-2013. Det skal redegjøres for oppfølgingen av tiltakene i handlingsplanen i virksomhetsrapporten for 1. tertial og i årsrapporten.

4.16 Prosjekt for å redusere omfanget av ufrivillig deltid

Prosjekt for å redusere omfanget av ufrivillig deltid/ undersysselsetting er en treårig satsing med oppstart i 2011 og som forvaltes av Arbeids- og velferdsdirektoratet og VOX. Departementet vil komme tilbake til tildeling og plan for bruk av midlene i eget brev.

5 Øvrige rammer og retningslinjer fra BLD

I dette kapitlet fremheves særskilte føringer fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Føringene må sees i sammenheng med mål, styringsparameter og oppdrag som gis i kapittel 3.

5.1 Foreldrepenger

Foreldrepengeordningen er et sentralt familie- og likestillingspolitisk virkemiddel som gjør det mulig for både mødre og fedre å beholde tilknytningen til arbeidslivet i småbarnsfasen og dele på omsorgsoppgavene i hjemmet. Det er et mål at foreldrene deler stønadperioden mer likt. For å nå denne målsetningen må fedres andel av permisjonsuttaket økes.

Arbeids- og velferdsetaten skal:

- Gi god informasjon om foreldrepengeordningen, herunder å synliggjøre mulighetene for en likere deling av stønadperioden.
- Gi god informasjon om søknadsfrister mv. ved utsettelse av foreldrepengeuttak.
- Ferdigstille arbeidet med utvikling og kvalitetssikring av foreldrepengeregisteret med sikte på at det bl.a. skal være mulig å koble foreldrene sammen og få en bedre statistikk over bruken av ordningen.

Rapportering:

- Det skal rapporteres på omfanget av fedres uttak av foreldrepenger, herunder skille mellom uttak av fedrekvote og foreldrepenger som ikke er fedrekvote.

- Det skal i årsrapporten redegjøres for informasjonstiltak som synliggjør mulighetene for en likere deling av stønadsperioden mellom foreldrene.
- Det skal redegjøres for status i utviklingen av foreldrepengerregisteret i virksomhetsrapporten for 1. tertial.

5.2 Kontantstøtte

Stortinget har vedtatt følgende endringer i kontantstøtteordningen; avvikling av kontantstøtten for toåringene, endrede graderingsregler for ettåringene og aldersdifferensierte satser for ettåringene, jf. omtale i Prop. 8 L (2011-2012) Endringer i kontantstøtteloven og Prop. 1 S (2011-2012) Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Arbeids- og velferdsetaten skal:

- Sørge for god og tilstrekkelig informasjon overfor stønadsmottakere og publikum om endringene i kontantstøtteordningen.

Rapportering:

- Det skal redegjøres for planlagte informasjonstiltak i virksomhetsrapporten for 1. tertial.

5.3 Barnebidrag

Som et ledd i oppfølgingen av St.meld. nr. 19 (2006-2007) Evaluering av nytt regelverk for barnebidrag, skal Arbeids- og velferdsetaten:

- Oppdatere og utvikle bidragskalkulatoren.

Arbeids- og velferdsetaten skal videre:

- Følge opp kvalitetsundersøkelse av saksbehandlingen m.m. i bidrags saker av 2010, jf. også henvendelse fra Sivilombudsmannen av 18. november 2005.

Rapportering:

- Det skal gis en redegjørelse for framdriften i arbeidet med å oppdatere og utvikle bidragskalkulatoren i virksomhetsrapporten for 1. tertial.
- Det skal redegjøres for utviklingen i kvalitetsarbeidet på bidragsområdet.

6. Rapportering og resultatoppfølging

6.1 Styringsdialogen i 2012

Det skal gjennomføres tertialvise etatsstyringsmøter. Virksomhetsrapportene for 1. og 2. tertial skal foreligge senest den 10. i den andre måneden etter utløpet av rapporteringsperioden. Årsrapporten for 2012 (3. tertial) skal foreligge senest 1. mars 2013.

Virksomhetsrapporten for 3. tertial skal være etatens årsrapport. I forbindelse med årsrapporten for 2012, skal det oversendes en liste over stønadsordninger som er evaluert i 2012 finansiert med midler bevilget under kap. 634, post 21. Årsrapporten og tertialrapportene sendes, samtidig med oversendelsen til departementet, i kopi til Riksrevisjonen. Årsrapporten skal foreligge hos Riksrevisjonen senest 1. mars. Kopi av

referatet fra etatsstyringsmøtet som behandler årsrapporten, sendes Riksrevisjonen fra departementet innen 1. april.

I tillegg til tertialvise etatsstyringsmøter, legges det opp til styringsmøter om særlige problemstillinger (særmøter) i de månedene som ikke faller sammen med etatsstyringsmøtene. I særmøtene vil en i utgangspunktet ta opp saker basert på vurdering av risiko og vesentlighet. Departementet vil informere om aktuelle tema i god tid før møtene.

6.2 Øvrige møter

Kontaktmøter

Kontaktmøtene med politisk ledelse i Arbeidsdepartementet vil fortsette i 2012. Departementet kommer tilbake til hyppighet og tidspunkt. Rapporteringen til møtene vil bl.a. være knyttet til overordnede aktuelle problemstillinger med vekt på resultater og utfordringer. Grunnlagsmateriale fra direktoratet skal foreligge i god tid før møtet.

Fagmøter

Det vil på vanlig måte være behov for å gjennomføre fagmøter mellom departementet og direktoratet om ulike tema i 2012.

6.3 Budsjettforslag, strategiske innspill mv.

Etaten har et selvstendig ansvar for å foreslå justeringer av forskrifter, regelverk og instruksjoner fastsatt av departementet som kan bidra til økt måloppnåelse. Eventuelle forslag til endringer må være godt underbygget og begrunnet. Forslag av budsjettmessig karakter skal så langt som mulig spilles inn i de ordinære budsjetttrundene.

Etaten skal i de ulike budsjetttrundene gjennom året bidra med innspill. Av vedlegg 5 fremgår enkelte tentative frister. Endelige frister og opplegg for bidrag vil vi komme tilbake til i egne brev.

I forbindelse med utarbeidelse av stortingsmeldinger, odelstingsproposisjoner, forskrifter, arbeidsgrupperapporter, svar på spørsmål fra Stortinget og ved enkeltsaker vil det være aktuelt å be om bidrag og eventuell bistand fra Arbeids- og velferdsdirektoratet utenom det ordinære budsjettarbeidet og den ordinære virksomhetsrapporteringen.

7 Budsjettildelinger og fullmakter

Det vises til Prop. 1 S (2011-2012) Arbeidsdepartementet og Innst. 15 S (2011-2012), jf. vedtak i Stortinget 5. desember 2011 samt Prop. 1 S (2011-2012) Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet og Innst. 14 S (2011-2012), jf. vedtak i Stortinget 15. desember 2011.

7.1 Arbeidsdepartementet

Arbeidsdepartementet stiller følgende til rådighet på kapitler og poster med tilhørende stikkordsfullmakter slik det fremgår nedenfor.

Kapitler/poster	Tildeling for 2012 (beløp i 1000-kroner)
Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen	
Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	20 268
Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	200 000
Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten	
Post 01 Driftsutgifter	10 055 858
Post 21 Spesielle driftsutgifter	27 883
Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	236 006
Post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	195 290
Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	
Post 21 Spesielle driftsutgifter	38 260
Post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	178 525
Post 70 Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	54 396
Post 74 Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	10 197
Kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak	
Post 21 Evaluering, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	115 779
Post 76 Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	7 274 537
Kap. 635 Ventelønn	
Post 01 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	133 000
Kap. 660 Krigspensjon	
Post 70 Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	164 100
Post 71 Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	408 500
Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)	
Post 70 Tilskudd	1 940 000
Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år	
Post 70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	398 000
Kap. 2541 Dagpenger	
Post 70 Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	11 540 000
Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.	
Post 70 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	584 000
Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far	
Post 70 Overgangsstonad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 522 000
Post 72 Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	364 000
Post 73 Utdanningsstonad	56 000
Post 75 Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	200
Post 76 Forskuttering av underholdsbidrag	860 000
Kap. 2650 Sykepenger	

Kapitler/poster	Tildeling for 2012 (beløp i 1000-kroner)
Post 70 Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	33 050 000
Post 71 Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 830 000
Post 72 Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	530 000
Post 73 Tilretteleggingstilskudd til tilretteleggingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	290 618
Post 75 Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 815 000
Kap 2651 Arbeidsavklaringspenger	
Post 70 Arbeidsavklaringspenger	37 850 000
Post 71 Tilleggsstønad - overslagsbevilgning	530 000
Post 72 Legeerklæringer	330 000
Kap. 2655 Uførhet	
Post 70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	21 965 000
Post 71 Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	34 390 000
Post 72 Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	2 180 000
Post 73 Foreløpig uførepensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	13 000
Post 75 Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	115 000
Post 76 Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	80 000
Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	
Post 70 Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 730 000
Post 71 Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 740 000
Post 73 Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	137 000
Post 74 Tilskudd til biler	783 500
Post 75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 728 000
Post 76 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	220 000
Post 77 Ortopediske hjelpemidler	1 060 000
Post 78 Høreapparater	454 000
Kap. 2670 Alderdom	
Post 70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	50 860 000
Post 71 Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	89 200 000
Post 72 Ventetillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	17 000
Post 73 Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	5 950 000
Kap. 2680 Etterlatte	
Post 70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 315 000
Post 71 Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 095 000
Post 72 Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	108 000
Post 74 Utdanningsstønad	500
Post 75 Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	6 000
Kap. 2686 Gravferdsstønad	

Kapitler/poster	Tildeling for 2012 (beløp i 1000-kroner)
Post 70 Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	180 000
Kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten	
Post 01 Administrasjonsvederlag	21 651
Post 06 Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	22 000
Kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak	
Post 85 Innfordring av feilutbetaling, arbeidsmarkedstiltak	1 000
Kap. 3635 Ventelønn m.v.	
Post 01 Refusjon statlig virksomhet mv.	40 009
Post 85 Innfordring av feiltubetaling av ventelønn	1 500
Kap. 5701 Diverse inntekter	
Post 02 Diverse inntekter	350 100
Post 03 Hjelpemiddelsentraler m.m.	35 000
Post 71 Refusjon ved yrkesskade	925 000
Post 73 Refusjon fra bidragspliktige	405 000
Post 80 Renter	1 700
Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	
Post 02 Dividende	140 000
Kap. 5705 Refusjon av dagpenger	
Post 01 Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	50 000
Post 03 Refusjon av dagpenger fra EØS-land	6 000

Nedenfor er det gitt nærmere føringer på enkelte kapitler og poster.

Arbeids- og velferdsetaten skal tilpasse sin virksomhet innenfor tildelte bevilgningsrammer og gi gode prognoser på forbruk og utbetalinger. Etaten skal ha systemer og rutiner for å sikre god kostnadskontroll for hele etatens ansvarsområde. I etatens regnskapssystem må det legges til rette for føring på det detaljeringsnivået som fordelingen av midler på de enkelte prosjekter og tiltak krever.

Rapportering:

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal innen 22. september 2012 rapportere status for regnskapet per 31. august 2012 og prognoser for året på *alle* kapitler og poster (inkludert inntektsposter) som ikke behandles av beregningsgruppa for folketrygden.

Følgende oppstilling benyttes i rapporteringen:

Kap./post	Totalt budsjett for året som helhet ¹⁾	Periodisert budsjett per 31.8.	Regnskap/utbetalt beløp per 31.8.	Prognose for utbetalt beløp per 31.12.	Avvik mellom totalt budsjett for året som helhet og prognose for utbetalt beløp per 31.12.
-----------	---	--------------------------------	-----------------------------------	--	--

¹⁾ Tildeling som følge av saldert budsjett, overførte midler fra foregående år og eventuelle ytterligere endringer gjennom året (innsparingsfullmakter mv.)

Det skal rapporteres både om bruttoforbruk på kapittel og post og nettoforbruk justert for refusjoner og merinntektsfullmakter mv. Vi ber om en tabellarisk fremstilling av dette. Det skal gis en omtale av vesentlige avvik, og det skal redegjøres for årsaker til avvik og hvilke tiltak som iverksettes for å holde budsjettrammene.

Det skal rapporteres om faktisk refundert beløp per 31. august 2012, og gis en prognose per 31. desember 2012. Rapporten for bevilgninger, merinntekter og refusjoner skal inneholde en tabellarisk oversikt over status/regnskapsført beløp per 31. august 2012 og prognose per 31. desember 2012 fordelt på inntektskapittel/post.

Skulle det avdekkes vesentlige avvik fra bevilgningene utenom de fastlagte rapporteringsrundene, skal direktoratet informere departementet om disse straks direktoratet registrerer slike avvik. Direktoratet skal samtidig fremme forslag om mulige korrigerende tiltak.

7.1.2 Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen

IKT- modernisering

Bruk av midlene under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold vil bli fulgt opp tett gjennom rapporteringen som beskrives i sentralt styringsdokument (SSD), jf. også omtale under kap. 3.9.6.

7.1.3 Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten

Post 01 Driftsutgifter

IKT- drift

Driftsbevilgningen til Arbeids- og velferdsetaten er styrket i 2012. En vesentlig del av styrkingen er knyttet til kompensasjon for økte IKT- driftsutgifter i 2012. Styrkingen skal bidra til å sikre en stabil drift av etatens IKT-systemer.

Oppfølging av tiltak i IA- avtalen

Arbeids- og velferdsetaten tildeles 5 mill. kroner i 2012 som følge av oppfølging av tiltak i IA- avtalen. Samlet er det i 2011 og 2012 da tildelt 106 mill. kroner under Arbeids- og velferdsetatens driftsbevilgning knyttet til oppfølging av IA-avtalen i 2012. Midlene skal benyttes til tidligere oppfølging av sykmeldte, gjennomføring av dialogmøte 2 og nytt dialogmøte 3, oppfølging av sykmeldere, rådgivende legetjeneste, støtte til regionale prosjekter i regi av IA-rådene, veiledning og bistand til IA-virksomhetene gjennom arbeidslivssentrene og håndheving av nytt sanksjonsregime overfor arbeidsgivere og sykmeldere.

Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne

Driftsbevilgningen til etaten er styrket som ledd i innsatsen med jobbstrategien for personer med nedsatt funksjonsevne. Det skal settes av midler til å opprette 20 stillinger til prosjektledere eller koordinatorene for jobbstrategien sentralt i direktoratet og i fylkene. Stillingene opprettes og fylles så snart det er praktisk mulig i 2012. Det skal videre etableres 20 stillinger knyttet til arbeidslivssentrene, som bl.a. skal bistå arbeidsgivere som ønsker å ansette eller ta inn på tiltak personer fra strategiens målgruppe. Det skal også settes av midler til kurs- og kompetanseutvikling i regi av Arbeids- og velferdsetaten.

Prosjektkoordinatorer

Det skal settes av om lag 10 mill. kroner til videreføring av prosjektkoordinatorer under ordningen med tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte (*Raskere tilbake*).

Metadata

Det skal settes av om lag 1,5 mill. kroner for at Arbeids- og velferdsetatens kan bidra til ferdigstillelse av prosjektet av en samlet metadataløsning for forvaltningen.

Statens seniorråd

Det skal settes av 4 mill. kroner til drift av Statens seniorråd i 2012.

Retrettstilling

Under post 01 er det holdt tilbake 1,432 mill. kroner til dekning av retrettstilling ved Universitetet i Oslo.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke utgifter til ordningen med tilretteleggingsgarantien, Idèbanken samt ulike informasjons- og utviklingstiltak for å gjennomføre ordningen *Raskere tilbake*.

Det skal settes av 6 mill. kroner til drift av Idèbanken - Inkluderende arbeidsliv i 2012. Det skal videre settes av om lag 6 mill. kroner til ulike informasjonstiltak bl.a. overfor fastleger og sykmeldende behandlere for å understøtte gjennomføringen av ordningen *Raskere tilbake*, administrative ressurser til gjennomføring av metodeutviklingsforsøk innen arbeidsrettet rehabilitering og fag- og nettverkssamlinger på området, herunder støtte til eksterne samlinger som ARR åpen arena.

Post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte

Ordningen med tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte videreføres i 2012. Tildelingen skal også dekke behandlingstilbud for personer med lettere psykiske lidelser og sammensatte lidelser samt metodeutviklingsprosjekt innen arbeidsrettet rehabilitering for overvektige. God styring av midler og anbudsprosesser skal sikre forutsigbare rammebetingelser for brukere og leverandører av tjenester innen ordningen *Raskere tilbake*.

Det skal i tilknytning til de tertialvise fagmøtene, rapporteres i egne statusrapporter om aktiviteter under ordningen *Raskere tilbake* i samarbeid med Helsedirektoratet.

7.1.4 Kap 62 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering

Post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte

Tildelingen er redusert med 6 mill. kroner sammenlignet med bevilget beløp i Prop 1 S (2011-2012). Det framgår av Prop 1 S (2011-2012) at HUSK-forsøket avsluttes i 2011, og at de tre hovedmålene for forsøket videreføres sammen med bevilgningen til dette formålet i 2012.

7.1.5 Kap 634 Arbeidsmarkedstiltak

Post 21 Evaluering, utviklingstiltak mv

Bevilgningen skal bl.a. benyttes til finansiering av forskningsmessig evaluering av forsøk på arbeidslivs- og velferdsområdet, herunder området for Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv, i regi av Arbeids- og velferdsetaten. Bevilgningen kan også finansiere utviklingstiltak/forsøk, mindre utredninger av ulike deler av arbeids- og velferdspolitikken, analyser av arbeidsmarkedstilpassing for ulike grupper, og spredning av informasjon om resultatene. Den kan nyttes til fellesprosjekter med andre, der dette kan bidra til å fremme arbeids- og velferdspolitiske mål. For å ivareta nødvendig koordinering og samarbeid på FoU-området ber vi om at Arbeids- og velferdsdirektoratet innen 1. mars 2012 orienterer om sine planer for bruk av FoU-bevilgningen i 2012.

TAFU

Støtten til prosjektet TAFU - ”tilbakeføring gjennom arbeid, fritid og utdanning” skal videreføres i 2012.

Arbeids- og utdanningsreiser

Forsøksordningen med arbeids- og utdanningsreiser for personer med nedsatt funksjonsevne videreføres. Arbeids- og velferdsdirektoratet bes om å inngå avtaler med de regionale helseforetakene når det gjelder transporten i regi av de lokale kjørekontorene for 2012. Det skal settes av 30 mill. kroner til ordningen i 2012. Arbeidsdepartementet vil komme tilbake til utformingen av ordningen i 2013.

Funksjonsassistanse i arbeidslivet

Ordningen med funksjonsassistanse i arbeidslivet videreføres og styrkes med 10 mill. kroner i 2012 som ledd i innsatsen i Jobbstrategien for personer med nedsatt funksjonsevne. Det settes av totalt 30,309 mill. kroner til forsøket med funksjonsassistanse i arbeidslivet i 2012.

Forsøk med tilretteleggingstilskudd

Det tildeles 25 mill. kroner til et nytt forsøk med tilretteleggingstilskudd for arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne. Forsøksordningen er knyttet til Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne og skal dekke dokumenterte utgifter ved tilrettelegging av arbeidsplassen for personer som søker arbeid. Prøveordningen vil bli hjemlet i en egen forskrift.

Forsøk med servicehund

Departementet viser til at det tidligere er satt av nødvendige midler til prosjektet ”servicehunder”. Prosjektet gjennomføres i nært samarbeid med Helsedirektoratet. Samarbeidet med hundeskolene Veiviseren om å rekruttere brukere til forsøket direkte fra

skolens ventelister må trappes opp, slik at det nå kan være mulig å rekruttere et tilstrekkelig antall brukere. Midler avsatt til formålet i 2011, vil ikke komme til utbetaling før i 2012.

Post 76 Tiltak for arbeidssøkere

Basert på visse forutsetninger om tiltakenes priser og sammensetning, gir bevilgningen under kap. 634, post 76 teknisk sett rom for å gjennomføre et gjennomsnittlig nivå på om lag 71 200 tiltaksplasser i 2012.

Innenfor tiltaksnivået på 71 200 legges det beregningsteknisk til grunn at om lag 17 000 plasser innrettes mot ledige, mens om lag 54 200 tiltaksplasser skal sikre at arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne raskt får nødvendig bistand. Langtidsledige, ungdom og innvandrere skal prioriteres ved inntak til arbeidsmarkedstiltak.

Personer med nedsatt arbeidsevne som har behov for arbeidsrettet bistand skal få tilbud om nødvendig og hensiktsmessig tiltak så raskt som mulig. Innenfor den totale tiltaksrammen skal personer under 30 år med nedsatt arbeidsevne være en prioritert gruppe, herunder målgruppen for Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne. Denne prioriteringen forsterkes ved at det skal settes av 500 tiltaksplasser til Jobbstrategien for personer med nedsatt funksjonsevne i 2012 innenfor den totale tiltaksrammen. Tiltaksplasser innen ordinært arbeidsliv skal foretrekkes, samt utvikling av en mentorordning rettet mot målgruppen i jobbstrategien.

Det er totalt satt av om lag 5 700 tiltaksplasser til kvalifiseringsprogrammet og LAR-satsingen (legemiddelassistert rehabilitering) i 2012, som er en videreføring av innsatsen fra 2011.

Arbeids- og velferdsetatens tiltaksgjennomføring skal ligge innen innenfor et intervall på 68 700 til 73 200 tiltaksplasser i gjennomsnitt for 2012. Arbeids- og velferdsetaten må innenfor den gjeldende bevilgningen og i lys av brukernes behov, finne fram til den tiltakssammensetningen som er mest hensiktsmessig. Departementet vil følge etaten tett gjennom direktoratets rapportering om gjennomføringen av arbeidsmarkedstiltakene, jf. punkt 4.3.

Totalt er det rom for inntil 2 500 plasser til forsøket med tidsubestemt lønnstilskudd i gjennomsnitt i 2012.

For tiltak i skjermede virksomheter inngås det årlige avtaler om forhåndsgodkjente plasser med 6 måneders oppsigelsesfrist. For noen tiltakstyper som gjennomføres i skjermede virksomheter, gis det etter dagens regler tilsagn med avregning og refusjon i etterkant basert på faktisk gjennomførte tiltaksplasser, mens det for arbeidsmarkedstiltakene arbeidspraksis, avklaring og varig tilrettelagt arbeid i skjermet sektor betales for alle avtalte tiltaksplasser, uavhengig av om de blir benyttet. Fra 1. juli 2012 legges det opp til refusjon i etterkant basert på faktisk gjennomførte plasser, også for arbeidspraksis, avklaring og varig tilrettelagt arbeid.

Betalingsordningen arbeidspraksis, avklaring og varig tilrettelagt arbeid i skjermet sektor endres fra 1. juli 2012, slik at betaling for gjennomført tiltaksplass utbetales i etterkant av tiltaksgjennomføringen. Etaten må foreta en gjennomgang av situasjonen knyttet til de ulike tiltakene i fylkene, slik at det oppnås en mest mulig smidig og praktisk gjennomføring av endringen i de ulike fylkene. Etaten må i samarbeid med de enkelte tiltaksarrangører arbeide for at avviket mellom antall avtalte og faktiske gjennomførte plasser blir minst mulig, jf. rapporteringspunkt underpunkt 3.1.3.

Det skal i 2012 iverksettes et forsøk hvor Arbeids- og velferdsetaten i større grad gjennomfører avklarings- og oppfølgingstjenester i egen regi som alternativ til kjøp av slike tjenester i form av tiltak fra eksterne leverandører. Det tas sikte på å vurdere innretning og utforming av forsøket i første halvår 2012, og oppstart av forsøket andre halvår 2012. Det legges opp til at forsøket skal ha en varighet på tre år. Det er varslet i Prop. 1 S (2011-2012) at forsøket skal finansieres innenfor en fullmakt på omdisponering av inntil 40 mill. kroner fra kap. 634, post 76 Arbeidsmarkedstiltak til kap. 605, post 01 Driftsutgifter som knyttes til avklarings- og oppfølgingsressurser internt i Arbeids- og velferdsetaten. Departementet tar sikte på at forsøket utformes slik at Arbeids- og velferdsdirektoratet kan rapportere om midler og antall tiltaksplasser som er benyttet til forsøket. Departementet vil komme tilbake til tildeling av fullmakt og rammene for innretning av forsøket.

Ordningen med tilskudd til jobbskappingsprosjekter videreføres på tilsvarende nivå som tidligere år. Ungdom i alderen 20-24 år skal prioriteres ved inntak til prosjektene.

Det skal settes av inntil 12,7 mill. kroner innenfor rammen til metodeutviklingsprosjekt innenfor arbeidsrettet rehabilitering. Den delen av prosjektet som retter seg mot overvektige, finansieres under kap. 605, post 70.

Kostnadsstaket for opplæring i form av ordinær utdanning er 56 700 kroner per undervisningsår, og heves fra 110 000 kroner til 113 400 for samlet opplæringsperiode.

Tiltaksplasser til EMPO TV skal prioriteres innenfor rammen av arbeidsmarkedstiltakene i 2012.

Videreføring av drift og tiltaksplassene i Marensro-prosjektet i 2012 skal prioriteres innenfor rammen.

Landsdekkende VTA-tiltak

Ved fordeling av tiltaksplasser mellom fylkene må det tas hensyn til fylker som har bedrifter som tilbyr landsdekkende VTA- tiltak. Det vises spesielt til tilbudene ved ADAPTOR, Signo og Bergen ASVO.

7.1.6 Kap. 660 Krigspensjon

Under kap 660 Krigspensjon er tildelingen redusert med 7,4 mill kr sammenlignet med bevilget beløp i Prop. 1S (2011-2012). Beløpet er knyttet til skadepensjon, militære og sivile personer, som forvaltes av HELFO.

7.1.7 Kap. 2541 Dagpenger (overslagsbevilgning)

Særreglene for eldre dagpengemottakere ble avvirket med virkning fra 1. januar 2011. Personer som pr. 1. januar 2011 mottok dagpenger, og som hadde fylt 63 år, kunne likevel motta dagpenger etter særreglene i en overgangsperiode frem til 1. januar 2012. I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2012 ble overgangsordningen forlenget til 1. juli 2012, jf. Innst. 15 S (2011-2012).

De fleste overgangstilfellene for særreglene for eldre dagpengemottakere vil være omfattet av langtidsledighetsgarantien for personer som har vært arbeidssøkere i to år og helt ledige de siste seks månedene. For å sikre oppfølging av personene i overgangsordningen, utvides langtidsledighetsgarantien fra 1. januar 2012 til å omfatte personer i overgangsordningen som i dag ikke omfattes av langtidsledighetsgarantien. Utvidelsen er knyttet til personer som ved

utgangen av 2011 fremdeles mottar dagpenger etter overgangsordningen og som har vært delvis ledige de siste seks månedene.

Utvidelsene i dagpenge- og permitteringsregelverket fra 1. halvår 2009 reverseres med virkning fra 1. januar 2012. Dette innebærer at bedriftenes arbeidsgiverperiode forlenges fra fem til ti dager ved minst 40 pst. permittering, maksimal periode med dagpenger under permittering reduseres fra 52 til 30 uker for nye tilfeller samtidig som arbeidsgivers fritak fra lønnsplikten tilsvarende reduseres til 30 uker, og kravet til arbeidstidsreduksjon for rett til dagpenger under permittering økes fra 40 til 50 pst.

7.1.8 Kap. 2650 Sykepenger

Post 73 Tilskudd til tilretteleggingstiltak

Tilskuddsordningene tilretteleggingstilskuddet og BHT-honoraret vil fortsatt være forbeholdt IA-virksomhetene. Det skal rapporteres på samlet forbruk.

7.1.9 Kap 2661 Grunn og hjelpestønad, hjelpemidler mv.

Post 24 Tilskudd til bil

Tildelingskriteriene for gruppe 2-bil endres slik at barn og unge opp til 18 år med sterkt begrenset gangfunksjon etter en nærmere vurdering kan tildeles gruppe 2-bil. Departementet vil endre forskrift i tråd med Stortingets vedtak om utvidelse av ordningen.

7.2 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet stiller til rådighet bevilgningen på kapitler og poster med tilhørende stikkordsfullmakter slik det fremgår nedenfor.

Kapitler/poster	Tildeling for 2012 (beløp i 1000-kroner)
Kap. 844 Kontantstøtte	
Post 70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 223 000
Kap. 845 Barnetrygd	
Post 70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	15 030 000
Kap. 2530 Foreldrepenger	
Post 70 Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	15 575 000
Post 71 Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	354 000
Post 72 Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	420 000
Post 73 Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	115 000

7.3 Fullmakter

I vedlegg 1 og 2 følger oversikt over hhv. personalfullmakter og budsjettfullmakter for 2012 som meddeles Arbeids- og velferdsdirektoratet. I de tilfeller fullmaktene ikke regulerer

direktoratets adgang til å handle på vegne av staten på en formålstjenlig måte, må direktoratet forelegge spørsmålet for departementet for å innhente fullmakter.

Med hilsen

Ulf Pedersen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Dagfinn J. Hansen
avdelingsdirektør

Kopi m/ vedlegg:

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet,
Helse- og omsorgsdepartementet,
Riksrevisjonen,
KS